

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านขยายเที่ยงเหนือ หมู่ที่ 6 ตำบลคลองไผ่
อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

นาย เกียรติศักดิ์ จุลสุทธิ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาเทคโนโลยีการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2544

บทคัดย่อ

เกียรติศักดิ์ จุลสุทธิ : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านขยายเที่ยงเหนือ หมู่ที่ 6 ตำบลคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
 อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.นฤมล รักษาสุข , 61 หน้า

หมู่บ้านขยายเที่ยงเหนือก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2512 หรือประมาณ 33 ปีมาแล้วที่ตั้งของหมู่บ้านส่วนใหญ่จะเป็นป่าสงวนทั้งหมด และแต่ก่อนจะมีป่าไม้จำนวนมากต่อมาป่าไม้ได้ลดจำนวนลงจากเดิม เพราะมีการตัดไม้มากขึ้นเริ่มแรกหมู่บ้านขยายเที่ยงเหนือมีจำนวนประชากรน้อยไม่ก็ครอบครัวต่อมาชาวบ้านตำบลลาดบัวขาวได้ย้ายมาอยู่และมาตั้งถิ่นฐานทำมาหากินที่หมู่บ้านขยายเที่ยงเหนือจึงทำให้ชาวบ้านในหมู่บ้านขยายเที่ยงเหนือมีจำนวนมากขึ้น สภาพปัจจุบันมีประชากร ทั้งหมด 82 ครอบครัวมีประชากรทั้งหมด 349 คน ชาย 176 คน หญิง 173 คน จำนวนประชากรในหมู่บ้านมีอาชีพทางด้านเกษตรกรรมและรับจ้างเป็นส่วนใหญ่

เมื่อมีกองทุนเงินล้านเข้ามาสู่หมู่บ้านทำให้เศรษฐกิจภายในชุมชนดีขึ้น ผู้คนได้นำเอาเงินไปใช้ในการประกอบอาชีพทำให้ชุมชนมีเศรษฐกิจที่ดีขึ้น เงินหมุนเวียนในชุมชนก็มากขึ้น จะเห็นได้ว่านโยบายของรัฐบาลที่จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านนี้ขึ้นมาถือว่าตรงกับความต้องการของชาวบ้านและประโยชน์สูงสุดก็ตกอยู่ที่ชาวบ้าน ถือว่าเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานรากของประเทศ และทางการศึกษาของคนในหมู่บ้านขยายเที่ยงเหนือมีความรู้ที่น้อย แต่จะมีประสบการณ์การประกอบอาชีพมาก ชาวสารในหมู่บ้านก็ทางผู้ใหญ่บ้านได้เปิดข่าวให้ฟังตามหอกระจายข่าวทุกวัน ส่วนมากจะเป็นทางด้านเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่และชาวสารบ้านเมือง

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
 ปีการศึกษา.....

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

(นายเกียรติศักดิ์ จุลสุทธิ)

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

(ดร.นฤมล รักษาสุข)

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา.....

(รศ.ดร.ประภาวดี สืบสนธิ์)

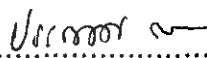
หน้าอนุมัติ

อาจารย์ ดร.นฤมล รักษาสุข อาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการการสอบได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

 (ดร.นฤมล รักษาสุข)

กรรมการสอบ

 (รศ.ดร.ประภาวดี สืบสนธิ์)

 (นายวีระพล ปีกคำไทย)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ

 (รศ. ทรงพร ทาเจริญศักดิ์)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่ 9 เดือน กันยายน พ.ศ. 2545

25 ต.ค. 2545

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือของ บุคคล และ กลุ่มบุคคลต่างๆที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ อย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการ และ ด้านการดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.นฤมล รักษาสุข และ รองศาสตราจารย์ ดร. ประภาวดี สืบสนธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ , คณาจารย์ที่สอนในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการ และประเมินโครงการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้การสั่งสอนและคำแนะนำปรึกษาทางด้านวิชาการ , นาย วีระพล ปีกคำไทย พัฒนาการประจำตำบลคลองไผ่และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสีคิ้ว ที่ให้การดูแลในด้านการปฏิบัติงานในพื้นที่และสร้างความคุ้นเคยกับชาวบ้าน นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลคลองไผ่ , คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือ , พนักงานเทศบาลตำบลคลองไผ่ และ ชาวบ้านในหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือ ที่ให้การช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล และ อำนวยความสะดวก ตลอดจนให้ความอนุเคราะห์ด้วยดีเสมอมา, มิตรภาพที่ดีของเพื่อนๆ นักศึกษากองทุนหมู่บ้านในตำบลคลองไผ่ ที่ช่วยเหลือในการดำเนินงาน , น้องๆ และ เพื่อนๆ สำหรับกำลังใจในการดำเนินงานเสมอมา

ทำน้ ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ให้การอบรมเลี้ยงดู และ ส่งเสริมทางการศึกษาเป็นอย่างดีเสมอมา

นาย เกียรติศักดิ์ จุลสุทธิ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
หน้าอำนวยการ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญภาพ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	1
กรอบความคิดทฤษฎี	2
วิธีดำเนินการ	2
ผลที่คาดว่าจะได้รับการประเมินโครงการ	3
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	4
นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ	4
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544	4
แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	14
แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	15
ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	15
การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	18
หลักการประเมินโครงการแบบชีพพีโมเดล	18

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง	20
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ วิธีการประเมินโครงการ	22
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	23
ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ	23
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
การวิเคราะห์ข้อมูล	32
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ	33
ผลการประเมินบริบทชุมชน	
- บริบทชุมชนระดับประเทศ	33
- บริบทระดับท้องถิ่น	35
ผลการประเมินโครงการ โดยภาพรวม	39
ผลการประเมินผลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้	44
สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์	46
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	54
วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	54
วิธีดำเนินงาน	60
ผลการดำเนินงาน	60
ข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

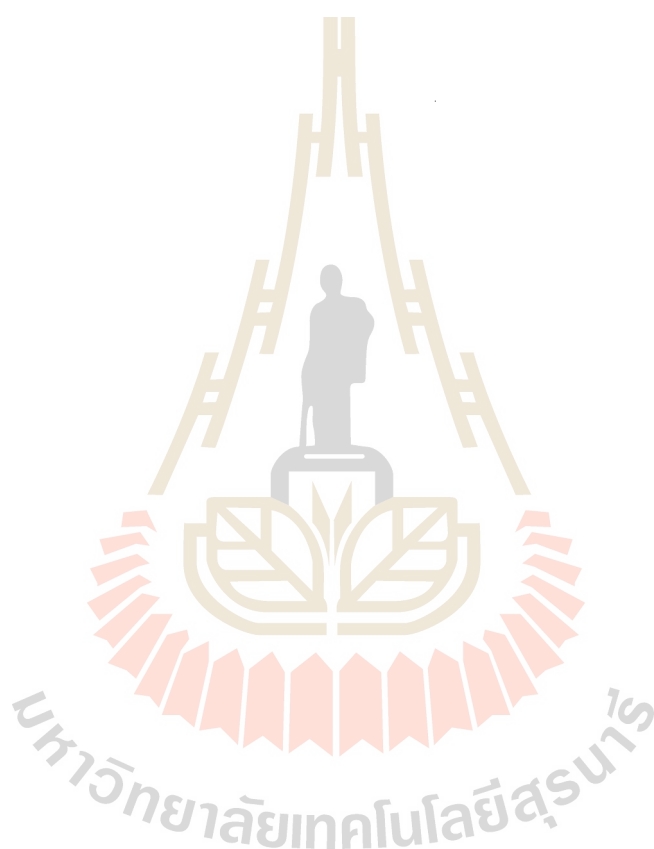
สารบัญภาพ

แผนภาพ

หน้า

3.1 การแสดงองค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านใน
รูปแบบ " ซิฟฟ์โมเดล "

22

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท	24
3.2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัย	27
3.3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ	28
3.3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต	29
4.1 แสดงจำนวนและคำร้อยละของประชากรในหมู่ที่ 6 บ้านเขายายเที่ยงเหนือ ตำบลคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา	37
4.2 แสดงรายได้ของประชาชนในหมู่บ้านต่อปี ในแต่ละครอบครัว	38
4.3 แสดงจำนวนแหล่งน้ำและการใช้น้ำจำแนกตามแหล่งน้ำ	39
4.4 จำนวนร้อยละของความเข้มแข็งจำแนกตามลักษณะของตัวแปร	51

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

สาเหตุของความยากจนของประชาชนในชนบทและชุมชนเมือง คือการขาดแคลนเงินทุน และขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพสร้างรายได้ ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉิน ของคนประกอบกับประเทศไทยได้ประสบปัญหาสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำตั้งแต่ปี 2540 ทำให้ปัญหา ความยากจนทวีความรุนแรงขึ้น รัฐบาลจึงกำหนดนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง สำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ใช้ในการพัฒนา เศรษฐกิจ อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบ และบริหารจัดการกองทุนของ ตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจของประชาชน ในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจอันเป็นราก ฐานที่สำคัญของประเทศ นโยบายดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งสำหรับประชาชนถือว่าเป็น การแก้ปัญหาจากสาเหตุอย่างแท้จริง

หมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือ หมู่ที่ 6 ตำบลคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา ได้จัด ตั้งกองทุนแล้วเสร็จ และได้รับจัดสรรเงิน 1 ล้านบาทเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้ว พร้อมกันนี้ก็ได้ดำเนินการจัดสรรเงินให้สมาชิกผู้ไปแล้ว เพื่อจะได้ทราบว่ามีโครงการกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองนี้ ได้มีการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่และเพื่อหา แนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุน จึงสมควรที่จะมีการประเมิน โครงการ โดยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและการ ประเมินโครงการ ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

ในการศึกษากองทุนหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาว่าการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านบรรลุเป้าหมายในด้าน
 - 1.2 การพัฒนาอาชีพ สร้างงานและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือ
 - 1.3 การพึ่งพาตนเองของท้องถิ่น โดยการเรียนรู้และมีความคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของ ตนเอง

- 1.4 ศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบ ที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือ
 3. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กร เพื่อการเรียนรู้ซึ่งมีความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในชุมชนท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับประเทศ
 4. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนคติของประชาชนในหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือ

กรอบความคิดทฤษฎี

กรอบความคิดทฤษฎีที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ได้แก่ แนวคิดตามรูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ที่เรียกว่า ชิฟฟ์โมเดล (CIPP Model) ซึ่งมีอักษรย่อที่มีความหมายดังนี้

- C ย่อมาจาก Context คือ บริบทของรายบุคคล และหมู่บ้าน
- I ย่อมาจาก Input คือ ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ
- P ย่อมาจาก Process คือ กระบวนการของหน่วยระบบ
- P ย่อมาจาก Product คือ ผลผลิตของหน่วยระบบ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยใช้ชิฟฟ์โมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน และกำหนดตัวบ่งชี้ ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจะได้ทราบข้อมูลต่าง ๆ อย่างละเอียดแล้วนำมาเป็นข้อมูลในการทำสารนิพนธ์

วิธีดำเนินการ

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
2. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกอย่างที่มีความสำคัญต่อการประเมินโครงการ ทั้งข้อมูลปฐมภูมิโดยการสำรวจ สังเกตและสัมภาษณ์ จากบร. ต่าง ๆ และข้อมูลทุติยภูมิจากอนามัย, อำเภอ, อบต. เป็นต้น
3. ใช้ชิฟฟ์โมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน และกำหนดตัวบ่งชี้ ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล
4. ประมวลสังเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ชิฟฟ์โมเดล

5. สรุปผลการประเมินและจัดทำรูปเล่มสารนิพนธ์

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

ผลการศึกษาคั้งนี้จะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ได้ทราบการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านบรรลุเป้าหมายในด้านต่าง ๆ
2. ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคและสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
3. ได้ทราบเกี่ยวกับกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กร ทั้งในชุมชนท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับประเทศ
4. ได้ทราบตัวชี้วัด ความเข้มแข็งของการบริหารการพัฒนาเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและทัศนคติของประชาชนในหมู่บ้านขยายเที่ยงเหนือที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผู้ทำสารนิพนธ์ได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง กับการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง : กรณีศึกษาหมู่บ้านเขาชายเทียงเหนือ ทั้งที่เป็นนโยบาย หลักการ ระเบียบต่างๆ รวมทั้งแนวคิดทฤษฎีการประเมิน และหลักการที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สรุปได้เป็น 9 ด้านดังนี้

- นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนและชุมชนเมืองแห่งชาติ
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
- การติดตามสังเกตการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน
- ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- หลักการประเมิน โครงการ รูปแบบการประเมินแบบชีพชีพโมเดล
- โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการสร้างอาชีพเสริมและรายได้ ให้แก่ประชาชนในชุมชน และรัฐวิสาหกิจขนาดเล็ก ถือเป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลในการต่อสู้กับปัญหาความยากจนที่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศกำลังเผชิญอยู่และยังช่วยในการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้ชุมชนมีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองตนเอง

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ

พ.ศ. 2544

เพื่อให้การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภา รัฐบาลจึงกำหนดระเบียบสำนักนายก

รัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 หมวด (รายละเอียดดูในภาคผนวก) คือ

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ” โดยมีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายให้เป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจักษ์นายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานคนที่สาม ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ เลขาธิการนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการและเลขาธิการ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 4 คน

ให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ จำนวนอย่างน้อยสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน ดำรงตำแหน่งคราวละสองปี พ้นจากตำแหน่งหากยังไม่มี การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่หมดวาระนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อจนกว่า กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับการแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่ ผู้ทรงคุณวุฒิจะพ้นจากตำแหน่งก็ต่อ เมื่อตาย ลาออก หรือเป็นบุคคลล้มละลาย คณะรัฐมนตรีให้พ้นจากตำแหน่ง เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนเป็นคนไร้ความสามารถ ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการ ทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม หากประธานกรรมการไม่มาประชุม ให้รองประธานผู้มีอาวุโสตาม ลำดับหรือคณะกรรมการคน หนึ่งสามารถเป็นประธานในที่ประชุมได้

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงในการลงคะแนนหนึ่งเสียง ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

1. กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และกองทุน
2. กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
3. จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี
4. กำหนดแผนงาน และอกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางในการบริหารงานกองทุน
5. ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหา และจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน
6. ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการบริหารกองทุน
7. แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
8. ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่นๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
9. เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้ โดยที่จะต้องผ่านการประชุมวินิจฉัยชี้ขาดจากคณะอนุกรรมการ
10. รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
11. ปฏิบัติหน้าที่อื่นหรือตามกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะอนุกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ได้เข้าประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. 2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

หมวด 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ให้มีสำนักงาน คณะอนุกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
2. ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ
3. ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน
4. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน
5. ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อม ในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน
6. จัดให้มี หรือ สนับสนุนให้มี การประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้อง กับการดำเนินงานของกองทุน
7. พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ ในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุน
8. ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอ แก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบหลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
9. ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นๆดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
10. รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
11. ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2544)

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 (8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ 6 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน
“คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 4 คน”

(ประกาศ ณ วันที่ 27 เมษายน 2544 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 118 ฉบับที่ 41ง ลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2544)

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2544

(สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2544)

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2544”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกบทนิยาม คำว่า “กองทุน” ในข้อ 3 ของระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ “ กองทุน ” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองแล้วแต่กรณีตามระเบียบนี้”

ข้อ 4 ให้ยกเลิกบทนิยาม คำว่า “ผู้แทนครอบครัว” ในข้อ 3 ของระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ข้อ 5 ให้ยกเลิกความในข้อ 3 ของระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 3 ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุนจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน ซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมาชิก จากบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และมี

ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการกองทุน เป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง และต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 17

การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนนั้น ควรคำนึงถึงจำนวนกรรมการหญิงและชาย ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

หลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนนั้น ให้คณะกรรมการกองทุนออกระเบียบข้อบังคับกองทุนตามมติของที่ประชุมสมาชิกโดยให้คำนึงถึงหลักศาสนา วัฒนธรรมและจารีตประเพณี ของแต่ละหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง”

ข้อ 6 ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้ เป็นข้อ 18 ทวิ

“ข้อ 18 ทวิ ในกรณีกองทุนใดไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เนื่องจากสภาพข้อเท็จจริงสุดวิสัยที่จะดำเนินการได้ ให้คณะกรรมการกองทุนรายงานปัญหาและเสนอระเบียบปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาต่อคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดเพื่อพิจารณา

กรณีที่คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมีมติเห็นชอบกับระเบียบปฏิบัติที่คณะกรรมการกองทุนเสนอตามวรรคแรก ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อความเห็นชอบและใช้เป็นระเบียบปฏิบัติสำหรับกองทุนนั้นเป็นรายกรณี

ในกรณีที่คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมีมติไม่เห็นชอบกับระเบียบปฏิบัติที่คณะกรรมการกองทุนเสนอตามวรรคแรก ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดเรียกประชุมคณะกรรมการกองทุนนั้นภายในระยะเวลาสามสิบวัน เพื่อแจ้งผลการพิจารณาและร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแก้ไขปัญหาให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาหกสิบวันนับตั้งแต่วันประชุมนัดแรก

ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดรายงานผลการประชุมตามวรรคสามให้คณะกรรมการพิจารณาภายในระยะเวลาเจ็ดวันนับตั้งแต่วันที่ครบเวลาตามวรรคสาม และให้คำสั่งหรือคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการถือเป็นที่สุด”

ข้อ 7 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ข้อ 37 ทวิ

“ข้อ 37 ทวิ กรณีที่บทบัญญัติตามความในหมวดนี้ขัดหรือแย้งกับหลักศาสนาของสมาชิกของกองทุน ให้คณะกรรมการกองทุนสามารถกำหนดหลักเกณฑ์และรูปแบบในการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุน และการกำหนดผลตอบแทนใช้คืนกองทุน ให้สอดคล้องกับหลักศาสนาของสมาชิกนั้นได้”

ข้อ 7 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ข้อ 45 ทวิ

“ข้อ 45 ทวิ ในระยะเริ่มแรก หากประธานกรรมการยังมีได้แต่งตั้งผู้แทนคณะกรรมการหรือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดตามข้อ 14 ให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดสามารถดำเนินการประชุม โดยให้ถือว่าครบองค์ประชุมตลอดจนมีอำนาจหน้าที่ ตามข้อ 15 ได้”

ประกาศ ณ วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2544

2.2.4 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2545)

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 10 (8) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2544”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้เพิ่มเติมนิยามคำว่า “บัญชีกองทุนหมู่บ้าน” และคำว่า “บัญชีเงินสะสม” ในข้อ 3 แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ดังนี้

“บัญชีกองทุนหมู่บ้าน” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านและชุมชนเมือง) หรือ บัญชีที่ 1 ซึ่งกองทุนเปิดไว้รองรับเงินจัดสรรจากรัฐบาล

“บัญชีเงินสะสม” หมายความว่า บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ภายใต้ชื่อกองทุนหมู่บ้าน (ชื่อหมู่บ้านและชุมชนเมือง) หรือ บัญชีที่ 2 ซึ่งกองทุนเปิดไว้รองรับเงินฝากประเภทอื่นนอกเหนือจากเงินที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล

ข้อ 4. ให้ยกเลิกความในข้อ 14 วรรคแรก แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 14 ให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการเป็นประธาน ปลัดจังหวัดเป็นรองประธาน ผู้แทนคณะกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากประธาน

กรรมการ และผู้แทนหน่วยงานระดับจังหวัดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ธนาคาร ออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คลังจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด เร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด หัวหน้าสำนักงานจังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชน จำนวนห้าคน และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนห้าคน ซึ่งแต่งตั้งโดยประธานกรรมการเป็นอนุกรรมการ และพัฒนากรจังหวัดเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

ข้อ 5 ให้ยกเลิกความในข้อ 15 วรรคสอง แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ ประกอบด้วย นายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขต เป็นประธานแล้วแต่กรณี ปลัดเทศบาลหรือปลัดเมืองพัทยาแล้วแต่กรณี ปลัดอำเภอฝ่ายปกครองและพัฒนาหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการเขตแล้วแต่กรณี คลังจังหวัด ณ อำเภอ หรือ หัวหน้าฝ่ายการคลังแล้วแต่กรณี ผู้ทรงคุณวุฒิจากองค์กรประชาชนและอื่นๆ จำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคนแต่ไม่เกินเก้าคน เป็นอนุกรรมการ และพัฒนากรอำเภอหรือหัวหน้าฝ่ายพัฒนากรชุมชนเขตแล้วแต่กรณี เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ”

ข้อ 6 ให้ยกเลิกความในข้อ 18 ทวิ แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2544 และใช้ความต่อไปนี้แทน

ในกรณีกองทุนใดไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เนื่องจากโดยสภาพข้อเท็จจริงสุดวิสัยที่จะดำเนินการได้ ให้คณะกรรมการกองทุนรายงานปัญหาและเสนอระเบียบปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาต่อคณะอนุกรรมการระดับอำเภอเพื่อพิจารณา และนำเสนอคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศใช้เป็นรายกรณีต่อไป

ข้อ 7 ให้ยกเลิกข้อความใน ข้อ 31 วรรคสาม

ข้อ 8 ให้เพิ่มเติมข้อความต่อไปนี้ เป็น ข้อ 31 ทวิ

ภายใต้บังคับแห่งข้อ 31 ทวิ การอนุมัติเงินกู้ หรือ เงินยืมฉุกเฉิน ให้คณะกรรมการกองทุนอนุมัติเงินกู้ รายหนึ่ง จำนวนไม่เกินสองหมื่นบาท จากเงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล หรือ บัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ 1) ไปใช้จ่ายเพื่อการฉุกเฉิน หรือ จำเป็นเร่งด่วน โดยกองทุนหมู่บ้านสามารถเบิกเงินฉุกเฉิน จากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ 1) มาเก็บรักษาไว้เป็นเงินสด ตามระเบียบข้อบังคับ หรือ ข้อกำหนดของกองทุน โดยวงเงินสดที่เก็บรักษาประจำวัน จะต้องมีได้รับ

ความเห็นชอบจากที่ประชุม ซึ่งมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของงจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ข้อ 9 ให้เพิ่มเติมข้อความต่อไปนี้ เป็น ข้อ 34 ทวิ

ข้อ 34 ทวิ ให้คณะกรรมการกองทุนเก็บรักษา หรือ เบิกจ่ายดอกเบี้ย หรือ เงินตอบแทนจากผลกำไร ตามเงื่อนไขและวิธีการ ดังต่อไปนี้

1) ดอกเบี้ย และ เงินตอบแทนจากผลกำไร ที่เกิดขึ้นจากการนำเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ 1) ไปให้สมาชิกกู้ หรือ ยืมไปลงทุน หรือ เพื่อการฉุกเฉินจะต้องนำเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ 1)

2) ให้กองทุนจัดทำบัญชี และ งบกำไรขาดดุล ทุกหกเดือน เพื่อจะได้รับทราบผลประกอบการของกองทุนโดยรวม

3) ให้เบิกจ่ายดอกเบี้ย หรือ เงินตอบแทนจากผลกำไรสะสมที่เกิดขึ้น หรือ นำไปใช้จ่าย และจัดสรรตามเงื่อนไข หรือ ระเบียบที่แต่ละกองทุนได้กำหนดขึ้น

4) ให้คณะกรรมการกองทุนทำหลักฐานการเบิกถอนดอกเบี้ย หรือ เงินตอบแทนจากผลกำไรจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ 1) รวมทั้งวัตถุประสงค์ในการเบิกถอน พร้อมหลักฐานแล้วเปิดเผยให้สมาชิกกองทุนได้รับทราบ และตรวจสอบ ณ ที่ทำการกองทุน”

ข้อ 10 ให้ยกเลิกข้อความในข้อ 35 แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 35 การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ หรือ เงินยืม ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือเงินยืม พร้อมเงินตอบแทนจากผลกำไร ให้ผู้กู้ชำระให้แล้วเสร็จสิ้นภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่ทำสัญญา ให้กระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1) สมาชิกที่ประสงค์จะชำระเงินคืนเงินกู้ หรือ เงินยืมทุกประเภท ต้องไปติดต่อขอชำระคืนเงินกู้ หรือ เงินยืมทุกประเภท กับคณะกรรมการกองทุน เพื่อตรวจสอบเงินงวด (เงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือ เงินยืม และเงินตอบแทนจากผลกำไร) ที่จะต้องส่งชำระคืน

คณะกรรมการกองทุนจัดทำหนังสือแจ้งความประสงค์ในการชำระคืนเงินกู้ หรือ เงินยืมทุกประเภท ของสมาชิกให้กับสมาชิก จำนวนสามฉบับ

สมาชิคนำเงิน (เงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือ เงินยืม และเงินตอบแทนจากผลกำไร) ไปฝากเข้าบัญชีออมทรัพย์ของสมาชิก พร้อมทั้งทำหลักฐานการถอนเงิน (ใบถอนเงิน) มอบไว้กับธนาคารเพื่อให้ธนาคารถอนเงินจำนวนดังกล่าว

ธนาคารถอนเงิน ตามยอดเงิน ซึ่งระไว้ในหลักฐานการถอนเงิน (ใบถอนเงิน) แล้วนำฝากเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ 1)

เมื่อธนาคารรับเงินและหลักฐานการถอนเงิน (ใบถอนเงิน) จากสมาชิกกองทุนแล้วให้มอบหนังสือแจ้งความประสงค์ในการชำระคืนเงินกู้ หรือ เงินยืม (ฉบับที่ 1 และ ฉบับที่ 2) ให้กับสมาชิก เพื่อให้สมาชิกรับไปเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ และนำไปมอบให้คณะกรรมการกองทุนตามระเบียบ หรือ ข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน หนึ่งฉบับ เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชี หรือ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ส่วนอีกหนึ่งฉบับ (ฉบับที่ 3) ให้ธนาคารจัดเก็บไว้เป็นหลักฐาน หรือ

2) กองทุน จัดประชุมโดยมีสมาชิกของกองทุนร่วมเข้าประชุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด เพื่อพิจารณาเลือก หรือ มอบหมายให้กรรมการกองทุนตามจำนวนเหมาะสมเป็นผู้รวบรวมและรับชำระคืนเงินกู้ หรือ เงินยืมทุกประเภท

สมาชิกที่ประสงค์จะชำระคืนเงินกู้ หรือ เงินยืมทุกประเภท ต้องไปติดต่อขอชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือ เงินยืม และเงินตอบแทนจากผลกำไร กับกรรมการกองทุน

กรรมการกองทุนตามวรรคหนึ่ง รับชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือ เงินยืม และเงินตอบแทนจากผลกำไร จากสมาชิก พร้อมออกใบเสร็จรับเงิน เพื่อเป็นหลักฐาน แล้วจัดทำบัญชีรายชื่อ และรายละเอียดของจำนวนเงินที่รับชำระคืนจากสมาชิกส่งมอบให้ธนาคาร

เมื่อธนาคารรับเงิน และ รายละเอียดตามวรรคสาม จากกรรมการกองทุน ให้ธนาคารนำเงินฝากเข้าบัญชีของผู้กู้ หรือ ผู้ยืมเป็นรายตัว แล้วให้ถอนเงินตามจำนวนที่นำฝากเข้าบัญชีรายตัวของผู้กู้ หรือ ผู้ยืม เข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ 1)”

ข้อ 11 ให้เพิ่มข้อความต่อไปนี้ เป็นข้อ 41 ทวิ

“ข้อ 41 ทวิ หมู่บ้านหรือชุมชนเมืองที่ยังไม่สามารถจัดประชุมเพื่อเปิดเวทีชาวบ้าน ในการดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนตาม ข้อ 41 ให้อนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1) สำรวจจำนวนครัวเรือนของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่อาศัยอยู่จริงว่าเป็นจำนวนเท่าใด และเมื่อทราบจำนวนตามข้อเท็จจริง ให้ใช้จำนวนตามข้อเท็จจริงเป็นฐานในการคิดคำนวณจำนวนของสามในสี่ของครัวเรือน

2) เมื่อสำรวจข้อเท็จจริงของจำนวนครัวเรือนแล้ว ให้จัดประชุมเพื่อเปิดเวทีชาวบ้าน และดำเนินการจัดประชุมครั้งแรก มีจำนวนผู้แทนครัวเรือนมาไม่ครบสามในสี่ของจำนวนทั้งหมด ให้ดำเนินการจัดประชุมเป็นครั้งที่สอง อีกครั้งหนึ่ง และเมื่อจัดประชุมเป็นครั้งที่สอง แล้วจำนวนผู้แทนครัวเรือนยังไม่ครบตามที่กำหนด ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

ก. ทำการสำรวจความจำเป็นของผู้แทนครัวเรือนเป็นรายครัวเรือนว่าจะมีความประสงค์ที่จะเข้าร่วมประชุมเพื่อเปิดเวทีชาวบ้านหรือไม่

ข. เมื่อดำเนินการสำรวจความจำเป็นของผู้แทนครัวเรือนเสร็จสิ้นแล้วให้ดำเนินการประชุม เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านเป็นครั้งที่สาม โดยเรียกประชุมผู้แทนครัวเรือนที่มีความจำเป็นเข้าร่วมประชุม และผู้เข้าร่วมประชุมครั้งที่สาม จะต้องไม่น้อยไปกว่าทั้งสองครั้งที่ผ่านมา และจะต้องมีผู้แทนครัวเรือนที่แสดงความจำเป็นเข้าร่วมประชุม จำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่

3) หลังจากที่ได้ดำเนินการประชุมครั้งที่สามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้อนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ รวบรวมเอกสารอันประกอบไปด้วย

- . บัญชีรายชื่อความจำเป็นของผู้แทนครัวเรือน
- . สำเนาบันทึกรายงานการประชุมเวทีชาวบ้าน
- . แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (กทบ. 1)

จัดส่งให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด พิจารณาให้ความเห็นชอบว่าเห็นสมควรให้ถือเป็นการจัดเวทีชาวบ้านโดยสมบูรณ์หรือไม่ และเมื่อคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมีมติเห็นชอบให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อความเห็นชอบเป็นรายกรณี ต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2545 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่มที่ 119 ตอนพิเศษ 43 ง วันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2545

การติดตามสังเกตการณ์การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ในวาระเริ่มแรกในส่วนของหมู่บ้านเขาชัยเที่ยงเหนือ ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้านครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนในวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ.2544 โดยมีคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ให้คำแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนให้การเลือกสรรดำเนินไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม โดยมีหัวหน้าครัวเรือนจำนวน 82 ครัวเรือน เข้าร่วมประชุมและที่ประชุมกำหนดวิธีการเลือกตั้งโดยใช้วิธีการโหวตเสียงยกมือ ซึ่งคณะกรรมการต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง(กทบข.๑) (รายละเอียดดูในภาคผนวก)

การขอขึ้นทะเบียน และประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ได้ประเมินความพร้อมในด้านต่างๆของหมู่บ้าน ตามสภาพความเป็นจริง สำหรับหมู่บ้านจะต้องมีความพร้อมในด้านต่างๆ การขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองดังนี้ (รายละเอียดดูในภาคผนวก)

- จัดทำแบบขอขึ้นทะเบียนตามแบบ กทบ. 2 จากคณะกรรมการการสนับสนุนระดับอำเภอ
- ยื่นแบบการขอขึ้นทะเบียนกับ ธนาคารออมสิน หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง คือ ระเบียบ ข้อบังคับของกองทุน
- เปิดบัญชีกับธนาคารออมสินสาขาสิคิ้ว เลขที่บัญชี 06-4307-20-065422-6

การประเมินความพร้อมกองทุน เมื่อกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง ได้ยื่นขึ้นทะเบียนต่อธนาคารแล้ว คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอร่วมกับกองทุนหมู่บ้านจะประเมินความพร้อมในเรื่องต่างๆดังนี้

- การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน มีการคัดเลือกอย่างถูกต้องตามวิธีที่กำหนดอยู่ในระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้ง และบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 ซึ่งได้แนบไว้ใน (ภาคผนวก)
- คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 ซึ่งได้แนบไว้ใน (ภาคผนวก)
- ความรู้ ประสบการณ์ และความมั่นใจในการบริหารกองทุนของคณะกรรมการกองทุน

ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือมีดังต่อไปนี้

1.ที่ตั้งของกองทุน

ศาลาเอนกประสงค์ หมู่ที่ 6 บ้านเขายายเที่ยงเหนือ ตำบลคลองไผ่ อำเภอสิคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา 30340 โทรศัพท์ 01-9672797

2.วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือ

1. เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพ
2. เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการแปรรูป

3. เป็นแหล่งเงินทุนกู้ยืมเงิน

4. เพื่อลดรายจ่าย

3. แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังนี้

1. เงินที่ได้รับการจัดสรรจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

2. เงินที่ได้จากการบริจาคโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน

3. ดอกหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากเงินกองทุน

4. ค่าธรรมเนียมแรกเข้า

5. เงินฝากสัจจะและถือหุ้น

6. เงินจัดสรรจากหน่วยงานเอกชนอื่นๆ

4. คุณสมบัติของสมาชิก

1. เป็นคนในหมู่บ้านและมีรายชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหมู่บ้านเขาบายเที่ยงเหนือตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป

2. บุคคลนั้นต้องมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

3. เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบกองทุน

4. เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุนได้มีมติ 3 ใน 4 ของคณะกรรมการกองทุนเห็นชอบให้

เข้าเป็นสมาชิก

5. มีเงินฝากอย่างน้อยหนึ่งหุ้นแต่ต้องไม่เกินห้าหุ้นและมีเงินฝากสัจจะทุกคน

6. สมาชิกต้องเปิดบัญชีเงินฝากที่ธนาคารออมสินสาขาสี่คิ้ว

7. เมื่อสมาชิกมีการขาดส่งเงินออมทรัพย์เป็นระยะเวลาติดต่อกัน 3 เดือน ให้พ้นจากการเป็นสมาชิกทันที พร้อมทั้งส่งเงินต้นและดอกเบี้ยคืนทันที

8. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ละเว้นจากอบายมุขและยาเสพติด

9. จะต้องเป็นผู้ที่ไม่มีประวัติการค้างชำระหนี้

การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

1. ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

2. การรับสมัครเข้าเป็นสมาชิกจะเสียค่าธรรมเนียมแรกเข้า 20 บาท เพียงครั้งเดียว

3. สถานที่รับสมัคร ณ. ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านเขาบายเที่ยงเหนือ เลขที่ 104/1 ม. 6 ต. คลองไผ่ อ.สี่คิ้ว จ.นครราชสีมา

4. คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใด เข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม โดยมติเห็นชอบ 3 ใน 4 ของคณะกรรมการกองทุน

5. เป็นนิติบุคคลและกลุ่มองค์กรชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัคร
การฟื้นฟูสภาพจากการเป็นสมาชิก

1. ตาย

2. ลาออกโดยการได้รับอนุญาตให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุนฯ

3. จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุน หรือ แสดงตนเป็นปรปักษ์ หรือ ไม่ให้ความร่วมมือ
ความช่วยเหลือ หรือร่วมมือกับกองทุนฯ ไม่ว่าประการใดก็ตาม

4. ผู้กู้ ยืมเงินไปใช้ นอกกรอบวัตถุประสงค์ตามสัญญา ให้คณะกรรมการยกเลิกสัญญา
และเรียกเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยเต็มจำนวนทันที แล้วให้คณะกรรมการเรียกประชุมสมาชิกให้พ้นจาก
สมาชิก และห้ามมิให้ สมัครเข้าเป็นสมาชิกเป็นระยะเวลา 2 ปี

เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือ ซึ่งก่อตั้งขึ้น เพื่อส่งเสริม และ
สร้างวิสัย

การออคอม เสียสละ เอื้ออาทร และเป็นไปด้วยความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเอื้อประโยชน์
ต่อสมาชิกโดยรวม จึงเห็นสมควรกำหนดระเบียบการเกี่ยวกับการดำเนินงานของ กองทุนหมู่บ้าน
เขายายเที่ยงเหนือ ที่ตั้งกองทุนหมู่บ้านอยู่ที่ทำการห้องประชุมหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือ ตำบล
คลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ 30340 โทรศัพท์ 044-323118 (ราชระ
เอียดดูที่ภาคผนวก)

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน : เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก เพื่อส่งเสริม
การออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินสัจจะ และเงินรับฝาก เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี มีส่วนร่วมในการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี
มีคุณธรรม รู้จักหน้าที่และรับผิดชอบ

แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน :เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ
เงินกู้ยืม เงินสมทบจากกลุ่ม หรือองค์กรสมาชิก เงินฝากสัจจะและเงินรับฝาก

คุณสมบัติของสมาชิก : เป็นผู้ที่พักหรือพักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือเป็นเวลา
ไม่น้อยกว่าหกเดือนก่อนการจัดตั้งกองทุน และต้องมีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป เป็นผู้มีนิสัยดีงาม มี
ความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุนและสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม
ของกองทุน เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุนได้มี
มติเห็นชอบสามในสี่หรือ 75 % ให้เข้าเป็นสมาชิก อดทน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกอง
ทุนเป็นสำคัญมีเงินฝากสัจจะ และถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้น แต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้น
ทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน

สมาชิกขาดหรือพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกตามเหตุต่าง ๆ : ตาย ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน 3 ใน 4 วิกฤต จิตพิ่นเพื่อน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้ร่วมประชุม จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงตนเองเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัครสมาชิก นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้

คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ : บริหารจัดการกองทุน, ตรวจสอบ, กำกับ, ดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุนออกกระเปาะข้อบังคับ หรือหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับการบริหารกองทุน รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดหรือมอบหมาย

การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง

ระเบียบกองทุนแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองตาม (รายละเอียดดูที่ภาคผนวก)

กรณีกองทุนหมู่บ้านขยายเตียงเหนือ หมู่ 6 มีหลักเกณฑ์สำหรับการพิจารณาเงินกู้ มีดังนี้ ให้สมาชิกที่ประสงค์จะกู้เงินจัดทำโครงการเพื่อขอกู้ โดยระบุนวัตกรรมประสงค์อย่างชัดเจนการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกิน 20,000 บาท กรณีที่คณะกรรมการมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ ให้เรียกประชุมสมาชิกเพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ต้องไม่เกิน 50,000 บาท อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 6 ต่อปี การชำระคืนเงินกู้ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยภายใน 1 ปี สมาชิกที่ขอกู้ต้องมีสมาชิกกองทุนค้ำประกันจำนวน 2 คน

หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบชีพฟ์โมเดล

รูปแบบการประเมินแบบชีพฟ์โมเดล (CIPP Model) จำเนียร สุขหลาย และคณะได้สรุปในหนังสือรวมบทความ ทางการประเมินโครงการ [สมหวัง พิธิยานุวัฒน์,(บรรณาธิการ) , 2544 : 221-234] ดังนี้

แบบจำลองการประเมินของชีพฟ์โมเดล ต้องการประเมินถึง การบรรลุวัตถุประสงค์และประเมินเพื่อให้ได้รายละเอียดต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ นักประเมินจะได้ข้อดี ข้อบกพร่องและประสิทธิภาพของโครงการ ช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหาร เป็นแบบจำลองที่เข้าใจง่าย สะดวกในการปฏิบัติ การประเมินด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย

1. การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยเน้นในด้านความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ความต้องการ และเงื่อนไขที่เป็นจริง ช่วยในการวินิจฉัยปัญหาช่วยให้ ทราบถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ช่วยให้ทราบถึงขอบเขตการประเมิน

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบของโครงการ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3. การประเมินกระบวนการ เป็นการตัดสินใจในด้านการประยุกต์ใช้ เพื่อควบคุมการดำเนินการของโครงการ เพื่อหาและทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการ หรือการดำเนินการขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อรวบรวมสารสนเทศสำหรับตัดสินใจวางแผนงาน เพื่อรายงานสะสมถึงการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

4. การประเมินผลผลิต จะช่วยในการตัดสินใจ เพื่อตัดสินใจและดูผลสำเร็จของโครงการ และมีความจำเป็นในระหว่างการดำเนินโครงการ

การนำเอาแบบจำลองของซีพีพีโมเดล ไปใช้ประเมินทำได้ในโครงการ 3 ลักษณะ คือ

1. จัดหาโครงการ ศึกษาว่ามีปัญหาอะไรน่าจะทำ
2. โครงการที่มีอยู่แต่ยังไม่ได้นำมาดำเนินการ
3. โครงการในระหว่างที่กำลังดำเนินการอยู่

รูปแบบการประเมินแบบซีพีพีโมเดล (สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย, 2545 : 89-91)

แนวคิดและรูปแบบการประเมินซีพีพี ของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam s CIPP Model) กล่าวว่า “ การประเมิน เป็นกระบวนการของการระบุ หรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์ เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ ” โดยมีแนวคิดพื้นฐานในการ

จำแนกขั้นตอนของการประเมินเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. กำหนดหรือระบุข้อมูลที่ต้องการ
2. เก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิเคราะห์และจัดการสารสนเทศ เพื่อนำเสนอผู้บริหาร

สตัฟเฟิลบีม ได้กำหนดประเด็นของการประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดชื่อรูปแบบการประเมินว่า “ ซีพีพีโมเดล ” (CIPP Model) ที่มา จากอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของประเด็นที่จะประเมิน มีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินสถานะแวดล้อม เป็นการประเมินก่อนการดำเนินโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า เป็นการประเมิน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมความพอเพียงของทรัพยากร เช่น จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการของโครงการ

3. การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมิน เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เป็นการประเมิน เพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของ การยุบ การเลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

นอกจากนี้ยังได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมิน ดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินการ

2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยเบื้องต้นที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงาน และขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ

3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ ถัดเลิก หรือปรับขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเป็น โครงการที่มุ่งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติกองทุนแล้วเสร็จ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องนำไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการจัดสรรทุนการศึกษาแก่บัณฑิตให้เข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการ

ประเมินโครงการ โดยกำหนดให้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง ใ้ เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับบริหารจัดการ การเงิน การบัญชี การทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินผลโครงการและพัฒนา ชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ

วัตถุประสงค์และผลประโยชน์ของโครงการ

- เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน
- เพื่อเป็นการสร้างรายได้ สร้างโอกาสสำหรับบัณฑิตว่างงาน ถือว่าเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจได้อีกทาง ยังส่งผลให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น
- เพื่อยกระดับการศึกษา และเพิ่มศักยภาพของบัณฑิตให้มีทักษะในการบริหารจัดการ และยังทำให้บัณฑิตมีประสบการณ์จริงสามารถนำไปใช้ในการทำงาน ได้รับโอกาสในการจ้างงานได้ง่ายขึ้น
- เพื่อให้ได้ข้อมูลด้านนโยบายกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง รวมทั้งข้อมูลของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ทำให้การบริหารจัดการกองทุนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

ในบทนี้ ผู้ทำสารนิพนธ์ได้กล่าวถึงเรื่อง วิธีการประเมินโครงการ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการประเมินโครงการ

ผู้ทำสารนิพนธ์ได้นำรูปแบบการประเมินแบบซิปป์โมเดล ตามที่กล่าวไว้ในบทที่ 1 และ 2 ทั้งในระดับหมู่บ้านและระดับผู้รู้รายบุคคล ตามองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน คือ การประเมินสถานะแวดล้อม การประเมินปัจจัยเบื้องต้น การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลผลิต ตาม

แผนภาพที่ 3.1 การแสดงองค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านในรูปแบบ " ซิปป์โมเดล "มีส่วนประกอบดังนี้

หน่วยระบบ A : หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้รู้

Context	Input	Process	Product
C1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านเขาชัยเทืองเหนือ	I1 นโยบายของรัฐบาล I2 เงิน 1 ล้านบาท	P1 กระบวนการคัดเลือกผู้รู้ของกองทุน	P1 การอนุมัติเงินกู้ P2 จำนวนผู้รู้
C2 สภาพปัจจุบัน	I3 คณะกรรมการกองทุน	P2 กระบวนการทำบัญชี	P3 ยอดเงินให้กู้
C3 เศรษฐกิจของหมู่บ้านเขาชัยเทืองเหนือ	I4 การประชาสัมพันธ์ I5 ผู้สมัครขอกู้	P3 การแนะนำวิธีทำธุรกิจ	P4 ความร่วมมือของคณะกรรมการ
C4 วัฒนธรรม			
C5 ลักษณะประชากร			
C6 แหล่งน้ำในหมู่บ้าน			

หน่วยระบบ B : หน่วยระบบการดำเนินการของผู้ดูแลราย

Context	Input	Process	Product
C1 ประสบการณ์ในการ ดำเนินกิจกรรมของผู้ดูแล	I1 จำนวนเงินที่ผู้ดูแลได้ I2 สถานที่และวัตถุประสงค์ในการ ประกอบกิจการ	P1 การทำกิจการอย่างถูกต้องวิธี P2 การหาตลาดที่ดี P3 การหาวัตถุประสงค์ที่ดี	P1 รายได้เป็นเงิน P2 ผู้ดูแลได้ผลผลิตเป็นสิ่งของ
C2 อาชีพหลักของผู้ดูแล	I3 เทคนิควิธีการทำงาน	P4 การทำบัญชี P5 การวิเคราะห์และประเมิน	P3 ผู้ดูแลได้ขยายกิจการ P4 ผู้ดูแลมีการพึ่งพาตนเอง
C3 หนี้สินของผู้ดูแล			
C4 ความรู้ความสามารถของ ผู้ดูแล			

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

บ้านเขายายเที่ยงเหนือมีประชากรจำนวน 82 ครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำหรับการประเมินครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในบ้านเขายายเที่ยงเหนือ หมู่ 6 ซึ่งมีสถานภาพ และบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ รวมทั้งข้าราชการ ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน 15 คน	15
2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน 91 คน	
2.1 สมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้กู้	จำนวน 58 คน	30
2.2 สมาชิกที่ไม่ได้กู้	จำนวน 33 คน	25
3. ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน 0 คน	0
4. ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส ผู้นำกลุ่มอาชีพ	จำนวน 2 คน	2
5. ข้าราชการ	จำนวน 1 คน	1

ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ

จากกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 1 และบทที่ 2 ตามแผนภูมิที่ 1

1. การประเมินบริบท มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
C1- ประสิทธิภาพความเป็นมาหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> ที่มาของชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน คนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งหมู่บ้านอพยพมาจากที่ไหนและเหตุใดจึงอพยพมา สภาพเดิมทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านมีสภาพอย่างไร อาชีพเดิม (อาชีพหลัก / รอง)คืออะไร อาชีพเดิมที่เลิกทำแล้วคืออะไร เพราะอะไรจึงเลิกทำ อาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภคมีประมาณ พ.ศ.ใด (ถนน, ไฟฟ้า ประปา) 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน ผู้นำกลุ่มอาชีพ ข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้ว 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 1 ศึกษาจากเอกสาร
C2- สภาพปัจจุบัน	<ol style="list-style-type: none"> ลักษณะที่ตั้งหมู่บ้าน อาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านอื่น แผนที่หมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> ข้อมูลจากเอกสาร หมู่บ้าน ผู้นำชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาจากเอกสาร สังเกต สัมภาษณ์
C3- สภาพเศรษฐกิจของหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> อาชีพหลัก และอาชีพรองของชาวบ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้นำชุมชน สถานีอนามัยตำบล 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบ บร. สังเกต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C4 - วัฒนธรรมประเพณี	2. จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร 3. จำนวนที่ดินทำกินโดยเฉลี่ย 4. จำนวน และประเภทร้านค้าในหมู่บ้าน 5. จำนวนโรงสีในหมู่บ้าน 6. โรงงานอุตสาหกรรมในหมู่บ้าน 7. โรงเรียนในหมู่บ้าน (จำนวนครู / นักเรียน) 8. โรคที่เจ็บป่วย 9. สถานที่รักษาเมื่อเจ็บป่วย	3. โรงเรียน 4. เกษตรตำบล 5. หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร. 1 2. ศึกษาจาก เอกสาร 3. สังเกต
C5 - ลักษณะประชากร	1. จำนวนประชากร 2. เพศ, อายุ 3. พื้นที่ทำการเกษตร 4. พื้นที่ทำสวน 5. ความเชื่อด้านต่างๆ (ศาลปู่ตาฯ)	1. ผู้นำชุมชน 2. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร. 1 2. ศึกษาจากเอกสาร
C6 - แหล่งน้ำในหมู่บ้าน	1. จำนวนแหล่งน้ำ 2. การใช้น้ำ (ตลอดปี, ไม่ตลอดปี)	1. ผู้นำชุมชน 2. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	1. สัมภาษณ์ตามแบบบร. 1 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับรายบุคคล			
C7 ประสิทธิภาพในการ ดำเนินกิจกรรมของผู้กู้	1.วิธีการดำเนินงาน 2.เทคนิคในการดำเนินงาน	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ บร.6
C8 – อาชีพเดิม	1.อาชีพหลัก / รอง 2. ผลการประกอบอาชีพ เดิม (เพียงพอต่อการ เลี้ยงครอบครัวหรือไม่) 3. ปัญหาอุปสรรคในการ ประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C9 – หนี้สินของครอบครัวก่อนกู้เงินกองทุน	1. จำนวนหนี้สินที่มีอยู่ ก่อนกู้เงินกองทุน 2. สาเหตุของการมีหนี้สิน 3. แหล่งเงินกู้	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C10 ความรู้ความสามารถ ของผู้กู้	1.ความรู้ที่ได้จากการ ประกอบอาชีพได้ศึกษา มาจากแหล่งใด 2. ใช้หลักอะไรยึดเป็น แนวทางในการ ประกอบอาชีพจน ประสบความสำเร็จ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ บร.9

2. การประเมินปัจจัย มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัย

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
I1- นโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ	1. รายละเอียดของ ระเบียบสำนักนายกฯ 2. รายละเอียดของ ระเบียบกองทุน ฯ	1. ระเบียบสำนักนายกฯ 2. ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ กองทุนหมู่บ้าน และ ชุมชนเมืองแห่งชาติ	1. ศึกษาจากเอกสาร
I2 - เงินกองทุน 1 ล้าน บาท	1. วันที่ได้รับอนุมัติ 2. การเก็บรักษาเงิน	1. คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน	1. ศึกษาจากเอกสาร
I3- คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน	1. จำนวน 2. คุณสมบัติ 3. วิธีการได้มา 4. การพ้นจากตำแหน่ง 5. ระยะเวลาในการดำรง ตำแหน่ง	1. คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน 1. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 4
I4- การประชาสัมพันธ์ (เอาหมู่บ้านเป็นที่ตั้งว่า ข่าวสารมาแบบไหน โดย ใช้สื่อแบบใด)	1. ช่วงเวลาที่มีการประชาสัมพันธ์ 2. ประเภทสื่อในการ ประชาสัมพันธ์ 3. ความทั่วถึงในการ ประชาสัมพันธ์ 4. เนื้อหาในการประชาสัมพันธ์	1. ผู้นำชุมชน 2. ชาวบ้าน 3. ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 4. ที่ทำการกองทุนหมู่บ้าน 5. เอกสารประชาสัมพันธ์	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
I5- ผู้สมัครขอกู้	1. วัตถุประสงค์ในการกู้ 2. ความสามารถในการใช้ คืน	1. สมาชิกของกองทุนที่ยัง ไม่ได้รับการอนุมัติ	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11
ระดับรายบุคคล			
I6- จำนวนเงินกู้ที่ได้มา	1. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับ อนุมัติ	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 11

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
I7 – สถานที่ และวัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ	1.สถานที่ในการประกอบอาชีพ 2.วัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ 3.วัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์
I8 – เทคนิควิธีการทำงาน	1.ความรู้ และทักษะที่มีอยู่	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบบร. 11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม

3. การประเมินกระบวนการ มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
PC1 – กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุน	1. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุน	1. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC2 – กระบวนการทำบัญชีกองทุน	1. จำนวนบัญชีที่จัดทำ (จำนวนเล่ม) 2. ชื่อบัญชี เช่น บัญชีลูกหนี้, บัญชีเงินสัจจะ 3. ความเป็นปัจจุบัน 4. ผู้จัดทำ 5. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีกองทุน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC3 – การแนะนำวิธีทำธุรกิจ	1. ผู้ที่ช่วยหาตลาด 2. วิธีการในการส่งเสริมการตลาด 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับรายบุคคล PC4-การทำกิจการอย่าง ถูกวิธี	1.หลักในการดำเนิน ธุรกิจที่จะทำให้ประสบ ผลสำเร็จ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ได้รับอนุมัติเงิน 2.ชาวบ้าน 3.ผู้นำ	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร
PC5 – การหาตลาดที่ดี	1. วิธีการหาตลาด 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำใน การหาตลาด	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC6 – การทำบัญชี	1. การจัดทำบัญชี (มี/ไม่ มี) 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำ การจัดทำบัญชี	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC7-การวิเคราะห์และ ประเมิน	1.หลักที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล 2.หลักที่ใช้ในการ ประเมินโครงการ	1.คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน 2.ผู้นำชุมชน	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาเอกสาร

4. การประเมินผลผลิต มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน PD1 – การอนุมัติเงินกู้	1.พิจารณาว่าถูกต้องตาม ระเบียบกองทุน	1.คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์เพิ่มเติมจาก เอกสาร
PD2 – จำนวนผู้ได้เงินกู้	1. จำนวนครั้งที่มีการ อนุมัติให้กู้ 2. จำนวนผู้ยื่นกู้ และผู้ได้ รับอนุมัติให้กู้แต่ละ ครั้ง	1. คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้	1. สัมภาษณ์ตามแบบ ปร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD3 – ยอดเงินที่ให้กู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ยอดเงินที่มีผู้มาขอกู้ และยอดเงินที่ได้รับอนุมัติแต่ละครั้ง 2. ยอดเงินที่ได้อนุมัติให้กู้ทั้งหมด (31 ก.ค. 45) 3. ยอดเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ จำแนกตาม บร. 4 ข้อ 5 นับถึง 31 ก.ค. 45 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีคุมลูกหนี้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร. 4 2. ศึกษาจากเอกสาร
PD4-ความร่วมมือของคณะกรรมการระดับบุคคล	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการมีหลักอะไรมากกว่าใช้ในการทำงานร่วมกัน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ผู้นำ 3. ชาวบ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์
PD5-รายได้เป็นเงิน	<ol style="list-style-type: none"> 1. การประกอบอาชีพที่มีความแตกต่างกัน รายได้มีความแตกต่างกันมากน้อยแค่ไหน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการอนุมัติ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์
PD6-ผู้ที่ได้ผลผลิตเป็นสิ่งของ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผลผลิตที่ได้เป็นสิ่งของดีกว่าผลผลิตที่ได้เป็นเงินหรือไม่ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการอนุมัติ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์
PD7-ผู้ที่ได้ขยายกิจการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิธีบริหารงานให้ประสบความสำเร็จจนสามารถขยายกิจการเพิ่มได้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการอนุมัติ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาเอกสาร
PD8 – ผู้ที่มีภาระพึ่งพาตนเอง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประสบการณ์/การเรียนรู้จากการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน 2. ประสบการณ์/การเรียนรู้จากการเป็นสมาชิก กองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สัมภาษณ์ตาม บร.10

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ (รายละเอียดคู่มือที่ภาคผนวก)

1. แบบรายงาน บร. 1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน)
2. แบบรายงาน บร. 2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของ
3. แบบรายงาน บร. 3 (แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคิดที่มีต่อกอง
ทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
4. แบบรายงาน บร. 4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)
5. แบบรายงาน บร. 5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
6. แบบรายงาน บร. 6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
7. แบบรายงาน บร. 7 (แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นตัวชี้วัดความ
เข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน)
8. แบบรายงาน บร. 8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์)
9. แบบรายงาน บร. 9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์)
10. แบบรายงาน บร. 10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
11. แบบรายงาน บร. 11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี)
12. แบบรายงาน บร. 12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ทำสารนิพนธ์ได้ทำการรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากหลายแหล่งข้อมูล แหล่งที่เก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นคน เอกสาร วัตถุหรือสถานการณ์ ที่สามารถให้ข้อมูลตามตัวชี้วัดที่กำหนด เพื่อใช้ตอบประเด็นคำถาม โดยจะต้องมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของโครงการนั้น ๆ ซึ่งจำแนกแหล่งข้อมูลดังนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ เป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้ประเมินสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้โดยตรงจากกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการดังนี้
 - 1.1 การสัมภาษณ์โดยใช้แบบ บร. 1 - บร.12
 - 1.2 สังเกต เป็นการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีสังเกต เช่น เวลาหมู่บ้านมีการจัดประชุมเพื่อชี้แจงในเรื่องต่าง ๆ แล้วยังทำการสังเกตในที่ประชุมว่าเขาพูดถึงเรื่องอะไรบ้างและชาวบ้านให้ความสนใจมาก น้อยแค่ไหน สุดท้ายก็มานั่งเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสังเกตแล้วทำการสรุปให้เรียบร้อย

- 1.3 การจัดเวที จัดประชุม บร.5 - บร.6 ที่ศาลที่ว่าการองค์การบริหารตำบลคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เป็นการจัดประชุมเรื่องบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้ผู้ในการประกอบอาชีพต่าง ๆ
2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้มาจาก อนามัย อำเภอ และอบต.เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลแบบนี้จะใช้ในการเก็บข้อมูลแบบ บร. ต่าง ๆ เช่น บร. 1 ในหัวข้อที่เป็นรายได้เฉลี่ยของคนในหมู่บ้านขยายเที่ยงเหนือ บร. 2 การชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน บร. 3 ทักษะคติของชาวบ้านที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยหาค่าเป็นเปอร์เซ็นต์ และบร. 9 ทักษะคติที่มีต่อการติดตามประเมินโครงการ เป็นต้น

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร และข้อมูลที่มีการบันทึกไว้ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบนี้จะใช้เก็บข้อมูลแบบ บร. ต่าง ๆ เช่น บร.1 ในหัวข้อที่เป็นประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านและประเพณีวัฒนธรรม บร. 6 ในหัวข้อการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการประกอบอาชีพต่าง ๆ และปัญหา แนวทางการแก้ไข บร. 11 การเจาะลึกรายกรณีของผู้ผู้ในเรื่องต่าง ๆ บร. 12 การวิเคราะห์แผนแม่บทชุมชน

การวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 2 วิธีนี้ จะได้ข้อมูลที่มีคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละครั้งควรใช้ทั้ง 2 วิธีควบคู่กันไปเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มันยำขึ้น ส่งผลให้การประเมินในเรื่องกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โอกาสที่กองทุนหมู่บ้านนี้จะรอดก็มีสูงขึ้นเนื่องจากการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ได้ทราบถึงปัญหาในด้านต่าง ๆ และทุกฝ่ายก็ร่วมกันแก้ไขปัญหาก็เป็นอย่างดี

บทที่ 4

ผลการติดตามประเมินโครงการ

สารนิพนธ์บทที่ 4 จะกล่าวถึงผลการติดตามประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติโดยใช้ชีพชีพโมเดลซึ่งประกอบด้วย ผลการประเมินบริบทชุมชน ผลการประเมินโครงการ โดยภาพรวม ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้ และสรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

ผลการประเมินบริบทชุมชน

1. บริบทระดับประเทศ

1.1 ความยากจนของประเทศ

ปัจจุบันนี้เศรษฐกิจของประเทศไทย ตกต่ำและวิกฤตเป็นอย่างมาก ทำให้รัฐบาลต้องกู้หนี้ยืมสินจากต่างประเทศเพื่อสู้วิกฤตเศรษฐกิจของไทย แต่ก็เป็นภาระที่ปัญหาที่ปลายเหตุสำหรับประชากรในกลุ่มต่างๆ ในภาคเกษตรกรรมนั้นค่อนข้างจะเป็นกลุ่มที่ยากจนและน่าเป็นห่วงอย่างมาก เพราะผลผลิตทางการเกษตรที่ได้มานั้นมีราคาที่ตกต่ำ ทำให้เกษตรกรต้องกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ เป็นเหตุให้ประเทศต้องตกอยู่ในความยากจน

1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) โดยถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว ด้วยการสร้างฐานผู้ประกอบการ อาชีพอิสระใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น ขณะเดียวกันก็จะช่วยเหลือพัฒนา ผู้ประกอบการ (SMEs) เดิมที่มีศักยภาพให้อยู่รอด ทั้งระดับ (SMEs) ทั่วๆ ไป (SMEs) ที่เป็นวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้ทั้ง 2 กลุ่มเกิดขึ้นดำรงอยู่และเจริญก้าวหน้าช่วยพัฒนาเศรษฐกิจประเทศไทย อันจะทำให้สัดส่วนจำนวนผู้ประกอบการในประเทศเพิ่มขึ้น เท่ากับเป็นการขยายฐานภาษี สร้างรายได้ให้กับรัฐบาล เพื่อนำมาพัฒนาประเทศต่อไป

ถือได้ว่า (SMEs) มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศเพราะว่าเศรษฐกิจของประเทศจะดีได้ต้องมาจากรากฐานเศรษฐกิจของชุมชนต้องมีความเข้มแข็งก่อน ส่งผลให้ทางรัฐบาลมีนโยบายช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ อาทิเช่น การลดภาษี การให้เงินกู้เพื่อต้องการกระจายเม็ดเงินไปสู่ระบบเศรษฐกิจของชุมชน และการลดอัตราดอกเบี้ยให้ต่ำเพื่อต้องการให้ประชาชนแบกรับหนี้สิน

ให้น้อยที่สุด จะทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้นเรื่อย ๆ และยังทำให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนอีกด้วย

การส่งเสริมพัฒนา (SMEs) เป็นการพัฒนาที่ยึดหลักให้ผู้ประกอบการเป็นตัวไป ผู้การพัฒนา (SMEs) ทั้งระบบ เนื่องจากผู้ประกอบการเป็นปัจจัยการผลิตที่มีชีวิตและวิญญาณจึงเป็นผู้ผสมผสานปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นดิน เงินทุน เทคโนโลยี เครื่องจักร อุปกรณ์ แรงงาน บุคลากร ระบบบริหารจัดการ ฯลฯ เข้าด้วยกัน เพื่อสรรค์สร้างออกมาเป็นสินค้าหรือบริการสู่ตลาด ดังนั้น ความอยู่รอด ความเจริญเติบโต และก้าวหน้าของกิจการ จึงขึ้นอยู่กับระดับการพัฒนาหรือระดับทักษะ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของผู้ประกอบการเป็นหลัก

1.3 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

สภาวะการค้าและการส่งออกของประเทศมีมากในรูปแบบของภาคเกษตรกรรม เช่น การส่งออกข้าว การส่งออกอาหารสัตว์ การส่งออกเสื้อผ้า ซึ่งแต่ละปีการส่งออกสินค้าจำพวกนี้มีมากแต่ก็ไม่มากเท่ากับการรับซื้อสินค้าจากต่างประเทศ เพราะส่วนใหญ่สินค้าที่ซื้อเข้ามาจะเป็นจำพวกสินค้าสิ้นเปลือง เช่น น้ำมันดิบ รถยนต์ ซึ่งแต่ละปีไทยเสียดุลทางการค้ามากซึ่งทำให้ ส่งผลเสียทางเศรษฐกิจ ดังนั้น ทางที่ดีต้องลดการขาดดุลการค้าโดยการประหยัดเพื่อการค้าซื้อสินค้าจากต่างประเทศจะได้ลดน้อยลงอาจทำให้สภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศลดลงก็ได้

1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

ปัจจุบันนี้ ประเทศไทย มีสภาพแวดล้อมที่แย่ลงเป็นอันมากเนื่องจากว่าคนไทยส่วนใหญ่เห็นแก่ตัว ไม่รู้จักรักษาสมดุลทางธรรมชาติ ยิ่งในเขตเมืองหลวงสภาวะมลพิษทางอากาศยิ่งทวีคูณมาก ผู้คนเป็นโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจ ทั้งโรคภูมิแพ้ โรคหอบ โรคหืด ฯลฯ และในต่างจังหวัดก็มีการตัดไม้ทำลายป่ากัน นุกรุกที่ป่าสงวน ทำให้อากาศร้อน ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล เมื่อน้ำแล้งก็แล้งจัดถ้าอยากให้ประเทศมีสภาวะเหมือนเดิมทุกคนในประเทศต้องร่วมแรงร่วมใจกันปกป้องและรักษาสมดุลธรรมชาติ และต้องไม่ทำลายธรรมชาติกันเหมือนที่เคยเป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

เมื่อเศรษฐกิจตกต่ำ สินค้ามีราคาแพงขึ้น ประชาชนต้องการความอยู่รอดจึงต้องหาหนทางต่าง ๆ โดยการกู้ยืมเงินจากนายทุน และแหล่งเงินกู้จากสถาบันทางการเงินต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบอาชีพ เมื่อเศรษฐกิจไม่ดี ผู้คนก็ไม่มีกำลังในการบริโภคสินค้าทำให้เกิดการขาดทุนของธุรกิจขนาดเล็ก ทำให้ผู้ที่กู้เงินมาไม่มีเงินคืนทำให้เกิดความเดือนร้อนจากการเป็นหนี้สินของ

ประชาชน เมื่อสังคมไทยเปลี่ยนไป มันก็เป็นผลกระทบตั้งแต่สังคมในเมืองผู้คนต่างเห็นแก่ประโยชน์ของตัวเองเป็นหลัก มีการแก่งแย่งชิงดีกัน สภาพครอบครัวจากขยายมาเป็นครอบครัวเดี่ยวเมื่อเมืองใหญ่คือแหล่งทำมาหากิน ทำให้ผู้คนในชนบทหันเหเข้ามาหางานทำในเมืองกันมากขึ้นเป็นเหตุให้ท้องถิ่นไม่มีผู้คนอยู่ ทำให้สังคมในท้องถิ่นเกิดการล่มสลาย การเป็นอยู่ของท้องถิ่นเปลี่ยนไปคนหนุ่มสาวในวัยแรงงาน ออกไปหางานทำยังเมืองใหญ่ เหลือไว้แต่เด็กกับคนชรา ที่อยู่เฝ้าบ้านเพียงลำพัง และจะเกิดการเปลี่ยนแปลงมากยิ่งขึ้น ถ้าสังคมไทยยังเป็นอยู่อย่างนี้ คนไทยต้องเสียดุลทางการค้าจากต่างประเทศเป็นอย่างมาก เพราะต้องนำเข้าสินค้าประเภทฟุ่มเฟือย เช่น เครื่องสำอาง เสื้อผ้า และสินค้าพวกอิเล็กทรอนิกส์ที่คนไทยสามารถผลิตเองได้

2. บริบทระดับท้องถิ่น

2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือ

ความเป็นมาของหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือนั้นเป็นป่าสงวนทั้งหมดและชาวบ้านได้เข้ามาอยู่แต่ก่อนมาอยู่ในจำนวนที่น้อยและต่อมาได้ขยายจำนวนมากขึ้นและตอนแรกไม่มีความสะดวกสบายไม่มีไฟฟ้าใช้และไม่มีถนนมีแต่ทางเกวียนเท่านั้นและการเดินทางบางทีก็ใช้การเดินทางเท้าขึ้นไปทำไร่ทำสวน ที่มของชื่อหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือเริ่มแรกมีตากับยายคู่หนึ่งมาจับจองที่ดินเพื่อทำการเกษตรอยู่บนเขาโดยที่ยายคนนั้นชื่อยายเที่ยงแต่นั้น ไม่มีใครทราบชื่อแน่นอนและต่อมายายเที่ยงได้เสียชีวิตที่ได้ดินตะเคียนตาเลยได้ฝังยายเที่ยงไว้ที่ได้ดินตะเคียนและด้วยความรักที่ตามีต่อยายจึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่าหมู่บ้านเขายายเที่ยงต่อมาชาวบ้านได้มีจำนวนมากขึ้นจึงได้แยกหมู่บ้านออกเป็นสองหมู่บ้านดังนี้หมู่บ้านแรกชื่อหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือและหมู่บ้านที่สองเรียกว่าหมู่บ้านเขายายเที่ยงใต้ หมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2512 หรือประมาณ 33 ปีมาแล้ว และที่ตั้งของหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นป่าสงวนทั้งหมด

2.2 สภาพปัจจุบัน

หมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือสภาพที่ของหมู่บ้านจะเป็นที่ราบสูงตั้งอยู่บนเขาสภาพภูมิอากาศดีมากและเหมาะสมสำหรับเป็นที่ตากอากาศการเดินทางในสมัยก่อนจะเดินทางด้วยเกวียนใช้เดินทางขึ้นไปยังหมู่บ้าน และต่อมาในปี พ.ศ. 2524 ได้มีการสร้างถนนลูกรังขึ้นมาและการเดินทางก็สะดวกขึ้น ต่อมาทางการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้มาสร้างเขื่อนเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า ชื่อโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำแบบสูบกลับ ได้สร้างทางลาดยางขึ้นไปยังหมู่บ้านเมื่อ พ.ศ. 2540 ทำให้หมู่บ้านมีความเจริญมากยิ่งขึ้น และเมื่อทางการไฟฟ้าสร้างเขื่อน โรงไฟฟ้าพลังน้ำ

แบบสลับกลับเสร็จแล้ว น่าจะมีนักท่องเที่ยวจีน ไปเที่ยวที่เขื่อนเป็นจำนวนมากจึงน่าจะเป็นที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอีกที่หนึ่ง

2.3 ด้านเศรษฐกิจของหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือ

เมื่อมีกองทุนเงินล้านเข้ามาสู่หมู่บ้านทำให้เศรษฐกิจภายในชุมชนดีขึ้น ผู้ภูได้นำเอาเงินไปใช้ในการประกอบอาชีพทำให้ชุมชนมีเศรษฐกิจที่ดีขึ้น เงินหมุนเวียนในชุมชนก็มากขึ้น จะเห็นได้ว่านโยบายของรัฐบาลที่จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านนี้ขึ้นมาถือว่าตรงกับความต้องการของชาวบ้านและประโยชน์สูงสุดก็ตกอยู่ที่ชาวบ้าน ถือว่าเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานรากของประเทศ สร้างพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาทพร้อมเสริมสร้างและพัฒนากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการการเงินกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง และการบริหารจัดการการเงินกองทุนหมู่บ้านทำให้ชาวบ้านทุกคนมีการประกอบอาชีพที่ตนเองถนัดอีก

2.4 ด้านวัฒนธรรม

หมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือจะเป็นระบบเครือญาติกันทั้งหมด เพราะชาวบ้านในหมู่บ้านได้แต่งงานและขยายครอบครัวออกไป ส่วนมากจะเป็นญาติหรือเครือญาติกันทั้งหมด และบางส่วนก็ย้ายมาจากกรุงเทพฯ เพื่อมาพักผ่อน และที่ย้ายมาจำนวนมากก็ คือ ย้ายมาจากบ้านลาดบัวขาวเพื่อมาประกอบอาชีพ และบางคนก็มาแต่งงานและอาศัยอยู่ที่หมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือทำจำนวนประชากรของหมู่บ้านมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

ชาวบ้านหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือส่วนใหญ่จะเป็นญาติ ๆ กันทั้งหมดถามหาใครในหมู่บ้านก็จะรู้จักกันทั้งหมด ชาวบ้านมีความสามัคคีกันเป็นอย่างดี และเป็นที่สนิทสนมกันเป็นอย่างดี และในหมู่บ้านจะมีไม่กี่ตระกูลจึงรู้จักกันเป็นอย่างดี

3. ลักษณะประชากร

จากการสำรวจหมู่บ้านที่ 6 บ้านเขายายเที่ยงเหนือ ตำบลคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวน 82 ครัวเรือน มีประชากรทั้งหมด 349 คน เป็นชาย 176 คน หญิง 173 คน ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปได้รับการสงเคราะห์จากรัฐ จำนวน 2 คน และมีคนพิการ จำนวน 1 คน มีพื้นที่ พื้นที่ทำสวน 1,217 ไร่ อาชีพส่วนใหญ่ของประชากรประกอบอาชีพทำไร่ทำสวน การเกษตรกรรม ค้าขาย เลี้ยงสัตว์โดยเฉพาะการเลี้ยงสัตว์ถือว่าเป็นอาชีพเสริมของประชากร

จากจำนวนประชากรทั้งหมดของหมู่บ้าน คือ 349 คน จะสามารถจำแนกแยกตามช่วงอายุ เพศของประชากรและการศึกษาที่ออกไปศึกษานอกหมู่บ้านได้ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของประชากรในหมู่ที่ 6 บ้านเขายายเที่ยงเหนือ ตำบล คลองไผ่ อำเภอสีกี้ว จังหวัดนครราชสีมา

ลักษณะของประชากร	จำนวน	ร้อยละ
ประชากร	349	
1. เพศ		
1.1. ชาย	176	50.43
1.2. หญิง	173	49.57
2. อายุ		
2.1. 1 วัน – 3 ปีเต็ม	22	6.30
2.2. 3 ปี 1 วัน – 6 ปีเต็ม	26	7.45
2.3. 6 ปี 1 วัน – 12 ปีเต็ม	31	8.88
2.4. 12 ปี 1 วัน – 14 ปีเต็ม	23	6.59
2.5. 15 ปี 1 วัน – 18 ปีเต็ม	29	8.31
2.6. 18 ปี 1 วัน – 50 ปีเต็ม	163	46.70
2.7. 50 ปี 1 วัน – 60 ปีเต็ม	24	6.88
2.8. 60 ปี 1 วันขึ้นไป	31	8.88
3. อาชีพ		
3.1. ทำนา	-	-
3.2. ค้าขาย	6	5.04
3.3. ทำสวน	62	52.10
3.4. รับราชการ	-	-
3.5. รับจ้าง	46	38.66
3.5. ประมง	5	4.20
4. ครอบครัวที่มีที่ทำกินเป็นของ ตัวเอง		
4.1. จำนวน 1 – 5 ไร่	62	75.61
4.2. จำนวน 6 - 10 ไร่	14	17.07

4.3. จำนวน 11 - 12 ไร่	5	6.10
4.4. จำนวน 21 - 50 ไร่	1	1.22
4.5. จำนวน 50 ไร่ขึ้นไป	-	-

ผลการจำแนกจำนวนประชากรจะเห็นได้ว่าจำนวนประชากรภายในหมู่บ้านช่วงอายุระหว่าง 18 – 50 ปี มีจำนวนมาก คิดได้ร้อยละ 46.70 ซึ่งเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนและครอบครัวเพราะส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยแรงงาน อาชีพส่วนใหญ่คืออาชีพทำสวนคิดได้ร้อยละ 52.10 ครอบครัวที่มีที่ทำกินเป็นของตัวเองเฉลี่ยร้อยละ 75.61

ตารางที่ 4.2 แสดงรายได้ของประชาชนในหมู่บ้านต่อปี ในแต่ละครอบครัว

รายได้ (บาท / ปี)	จำนวนครอบครัว
1,000 - 5,000	-
5,001 – 10,000	2
10,001 – 20,000	3
20,001 - 30,000	42
30,001 – 50,000	15
50,001 – 100,000	10

เมื่อดูรายได้ของประชาชนในหมู่บ้านจะเห็นได้ว่า มีความเป็นอยู่ในระดับปานกลาง คือ รายได้ของประชาชนในหมู่บ้านมีอยู่ในทุกระดับ

3.1 แหล่งน้ำในหมู่บ้าน บ้านเขายายเที่ยงเหนือ ม.6 ตำบลคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัด นครราชสีมา ปัจจุบันในหมู่บ้านมีแหล่งน้ำทั้งในส่วนที่เป็นของสาธารณะและส่วนบุคคล มีคังตารางที่แสดงข้างล่าง ซึ่งมีเขื่อนกั้นน้ำ , ฝายกั้นน้ำ

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนแหล่งน้ำและการใช้น้ำจำแนกตามแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำ	จำนวน	การใช้น้ำ	
		ตลอดปี	ไม่ตลอดปี
1. เจ็อนกั้นน้ำ	1	มีตลอดปี	-
2. ฝ่ายกั้นน้ำ	1	มีตลอดปี	-
3. สระน้ำ	1	มีตลอดปี	-

จากตารางการใช้น้ำข้างต้นจะเห็นว่า ม.6 บ้านเขายายเที่ยงเหนือ ตำบลคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา มีน้ำใช้ตลอดปีซึ่งเป็นผลดีต่อการทำการเกษตรทำสวนเป็นอย่างมาก

ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

1. ผลการประเมินหน่วยระบบ A (หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้)

1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A พบว่า

- นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านพบว่าชาวบ้านส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลพอสมควร เพราะได้มีการประชาสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง ได้ข้อมูลจากการสอบถามและการสัมภาษณ์ และทัศนคติที่ดี เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน จะทำให้เกิดประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจทำให้มีเงินหมุนเวียนในระบบมากขึ้นถือว่าเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี ประชาชนก็มีเงินไปลงทุนในอาชีพที่ตนถนัดมีผลทำให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน แต่เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน มีกฎระเบียบและขั้นตอนต่าง ๆ มีความยุ่งยากซับซ้อน ข้อบังคับมากเกินไปทำให้ยากต่อการทำความเข้าใจ

- เงิน 1 ล้านบาท คือเงินที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นเงินหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน บ้านเขายายเที่ยงเหนือ หมู่ที่ 6 ตำบลคลองไผ่ อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นการเสริมสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ให้ครอบครัว และพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนให้ดีขึ้น แต่ประชาชนก็มีหนี้สินเพิ่มขึ้น

- คณะกรรมการหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือ คือ ตัวแทนที่ชาวบ้านตั้งขึ้นเพื่อดูแลผลประโยชน์ของ หมู่บ้านรวมทั้งกองทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้านนี้ด้วย คณะกรรมการทุกคนก็มีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน ส่วนความสามารถในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านก็ถือว่าอยู่ในขั้นที่ดีและเนื่องจากปัญหาในการบริหารจัดการกองทุนก็มีบ้างแต่ทางคณะกรรมการก็สามารถแก้ไขปัญหาได้เป็นส่วนใหญ่

- เงินที่ผู้กู้ชำระคืน คือเงินที่สมาชิกของกองทุนทำการกู้ยืม ไปเพื่อประกอบอาชีพได้นำมาชำระคืนแก่กองทุนเมื่อถึงกำหนดเวลาคืนเงิน

- ผู้สมัครขอกู้ คือประชาชนในหมู่บ้าน บ้านเขายายเที่ยงเหนือ ที่สมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านแล้วเขียนคำร้องเพื่อขอกู้เงินจากกองทุนบ้าน บ้านเขายายเที่ยงเหนือ

1.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A

- กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุน พบว่าก่อนที่กองทุนหมู่บ้านจะปล่อยเงินกู้ให้กับสมาชิก คณะกรรมการจะทำการตรวจสอบผู้กู้ว่ามีคุณสมบัติตรงกับระเบียบกองทุนหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือ ที่กำหนดไว้หรือไม่ และพิจารณาเรื่องการเขียนโครงการเพื่อขอกู้เงินของผู้กู้ซึ่งคณะกรรมการกองทุนจะเป็นผู้พิจารณาเพื่อปล่อยเงินกู้ จุดเด่น จะให้กู้กับผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อกำหนดของกองทุนหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือ คณะกรรมการร่วมกันสรรหาพิจารณาและเลือกผู้กู้จากโครงการที่เสนอขอกู้ จุดด้อย ส่วนใหญ่จำนวนผู้ขอกู้ได้จะเป็นเครือญาติของคณะกรรมการกองทุนหรือพวกพ้องของคณะกรรมการกองทุนเอง มีการวางเงื่อนไขอัน มีขอบในการพิจารณา โดยเฉพาะการอนุมัติให้กับคณะกรรมการด้วยตนเอง จำนวนเงินที่ขอกู้ได้ไม่เท่ากัน โดยขาดการชี้แจงให้สมาชิกทราบในบางรายทำให้เกิดความไม่พอใจกับผู้กู้ วิธีการคัดเลือกโครงการเพื่ออนุมัติยังไม่ชัดเจนอาจทำให้เกิดข้อกล่าวหาได้กับคณะกรรมการกองทุนที่ทำการพิจารณาอนุมัติ

- กระบวนการทำบัญชีของกองทุนพบว่าคณะกรรมการมีการจัดทำบัญชีในรูปแบบที่เรียบง่ายสามารถเข้าใจได้ดี จุดเด่น เป็นหลักฐานในการจ่ายเงินให้กับสมาชิกสามารถตรวจสอบได้ จุดด้อย การทำบัญชีต้องมีความรัดกุมผู้ที่รับหน้าที่ทำบัญชีต้องสามารถอธิบายที่มาที่ไปของเงินได้ ผู้ทำบัญชียังไม่เข้าใจในส่วนของบัญชีที่ทางคณะกรรมการกองทุน หมู่ บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดให้ เพราะยากแก่การเข้าใจของผู้ทำบัญชีเนื่องจากข้อจำกัดจากการศึกษาของผู้ทำบัญชีและความซับซ้อนในบางส่วนของบัญชี

- การแนะนำวิธีทำธุรกิจหรือการประกอบอาชีพของผู้กู้ในหมู่บ้านนั้นขึ้นอยู่กับประเภทและลักษณะของโครงการที่ขอกู้ แต่ส่วนใหญ่ผู้กู้มักจะทำโดยอาศัยความรู้เดิมซึ่งเป็นที่ตั้งอยู่แล้ว จุดเด่น ทำกันในครอบครัว สร้างเสริมความผูกพันกันครอบครัว ค่าใช้จ่ายต่ำ เป็นการเสริมรายได้กับครอบครัวจากการประกอบอาชีพหลัก จุดด้อย การทำธุรกิจของชาวบ้าน

จะเหมือนๆ กันทำให้ราคาตกต่ำเพราะของมีปริมาณมากเกินไปความต้องการของตลาด ฝีมือยังไม่ดีเท่าคู่แข่งและเกิดการแข่งขันกันเอง กระบวนการในการผลิตยังไม่มีมาตรฐานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของผลิตภัณฑ์ การช่วยหาตลาดผู้ประกอบการจะมีตลาดในแต่ละชุมชนนั้นๆ จุดเด่นทำให้สินค้าเป็นที่รู้จักเกิดความต้องการของตลาดมากยิ่งขึ้น ขายสินค้าได้ดีขึ้น เป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงของชุมชนให้เป็นที่รู้จักโดยอาศัยผลิตภัณฑ์ จุดด้อย ต้องอาศัยเวลานานพอสมควรในการยอมรับของตลาด มาตรฐานของผลิตภัณฑ์ยังไม่เป็นที่ยอมรับของตลาดมากนัก การรับชำระหนี้ของผู้กู้ ต้องชำระหนี้กับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จุดเด่น งานมีระบบ มีความปลอดภัย จุดด้อย มีความล่าช้า

1.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

- การอนุมัติเงินกู้ พบว่ากองทุนหมู่บ้านขยายเที่ยงเหนือ ได้อนุมัติเงินกู้ให้กับผู้กู้ทั้งหมด 58 ราย เป็นเงิน 680,450 บาท จุดเด่น ในการอนุมัติเงินกู้ให้กับผู้กู้ทั้ง 58 ราย เป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ให้กับผู้กู้ทำให้เงิน 1 ล้านบาทที่ได้ปล่อยกู้ไป เป็นเงินหมุนเวียนภายในหมู่บ้านและเกิดรายได้กับกองทุน มีดอกเบี้ยจากการกู้ยืมกลับมาเป็นทุนสะสมของกองทุนทำให้กองทุนเกิดความเข้มแข็งและสามารถที่จะขยายหรือเพิ่มในเงินกองทุนให้มากขึ้น มีการปรับเปลี่ยนกิจการหรือ โครงการที่ขอู้เมื่อจำนวนเงินที่ได้รับอนุมัติไม่เพียงพอ ซึ่งเกิดจากการรู้จักคิดปรับเปลี่ยนตามสภาวะการณ์จากสิ่งที่เป็นอยู่เพื่อให้เกิดการสร้างงานและรายได้ จุดด้อย จากการมีผู้กู้ในจำนวน 58 รายนั้นและได้รับอนุมัติทุกรายแต่ลักษณะการประกอบกิจการหรือ โครงการของผู้กู้ไม่สามารถที่จะปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของการขอกู้ตาม โครงการได้จริงทุกราย เนื่องจากเมื่อกู้ไปแล้วพบว่าจำนวนเงินไม่เพียงพอต่อการทำกิจการจึงต้องเปลี่ยนไปดำเนินกิจการอย่างอื่นทำให้ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ มีการเงินกู้ที่ได้ไปใช้จ่ายอย่างอื่นหมด เช่น ชำระหนี้ ซื้ของใช้อื่นแทนการนำไปดำเนินการตาม โครงการ

- จำนวนผู้กู้ พบว่ามีสมาชิกที่กู้ได้จำนวน 58 ราย และกองทุนหมู่บ้านขยายเที่ยงเหนือ มีทุนสะสมของหมู่บ้านทั้งสิ้น 17,810 บาท จากการที่สมาชิกส่งเสริมออมทรัพย์เป็นประจำทุกเดือน และจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้กู้พบว่า ผู้กุนำเงินที่กู้ไปดำเนินการตามปกติและนำไปขยาย กิจการของตนเองในบางราย แต่ในบางรายนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้ทำการขอกู้

- ยอดเงินให้กู้ กองทุนหมู่บ้านขยายเที่ยงเหนือมีการอนุมัติ 3 ครั้ง มีผู้ได้รับการอนุมัติเป็นจำนวน 58 ราย มียอดเงินกู้รวม 680,450 บาท ในขณะที่เงินกองทุนหมู่บ้านมียอดคงเหลืออยู่ที่ 325,645 บาท ซึ่งถือว่ามียอดเงินในบัญชีมากพอสมควร คาดว่าในการปล่อยให้ผู้กู้ครั้งหน้าจะต้องมีจำนวนคนกู้เพิ่มมากขึ้น

- ความร่วมมือของคณะกรรมการ พบว่าการทำงานของคณะกรรมการมีความร่วมมือและความสามัคคีกันในหมู่คณะ ทำให้กองทุนหมู่บ้านมีศักยภาพและเข้มแข็งพอสมควร ภายในท้องถิ่นมีเครือข่ายการเรียนรู้พอสมควร การสร้างเครื่องมือที่ใช้ต่อรองทางการตลาดของผู้กู้ ยังเป็นไปไม่ได้เนื่องจากไม่มีการรวมกลุ่มในการทำกิจกรรมของผู้กู้ กลุ่มผู้กู้เงินสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ เพราะอาชีพหลักที่ทำอยู่เดิมนั้นสามารถที่พอจนเจอครอบครัวได้อยู่แล้ว

2. ผลการประเมินหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือหน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย

2.1 ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วยระบบ B พบว่า

- ประสพการณ์ในการดำเนินงานของผู้กู้พบว่า ผู้กู้ส่วนใหญ่ได้นำประสบการณ์ของตนมาประกอบในการดำเนินการหรือกิจการของตน จุดเด่น ผู้กู้ส่วนใหญ่ที่กู้เงินไปประกอบกิจกรรมแล้วมีทั้งที่ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดีในการดำเนินการของตนเอง เช่น การทำการเลี้ยงสัตว์ผู้กู้ได้มีการเตรียมสถานที่ การคัดเลือก สายพันธุ์ และวัตถุดิบที่ใช้เป็นอาหารในการเลี้ยงให้เหมาะกับขนาดและอายุของสัตว์ ซึ่งเป็นการนำเอาประสบการณ์ในการเลี้ยงของตนเองมาใช้ให้เกิดประโยชน์ จุดด้อย การดำเนินงานของผู้กู้ถึงแม้จะใช้ประสบการณ์ที่มีเกี่ยวกับอาชีพนั้นๆ อยู่แล้ว แต่ยังไม่สามารถประกอบอาชีพได้อย่างถูกวิธี ยังขาดการปรับปรุงบางอย่าง เช่น การตลาด การส่งเสริมแนะนำอาชีพที่เหมาะสมกับพื้นที่ และความต้องการของตลาด เป็นต้น

- อาชีพหลักของผู้กู้จากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มผู้กู้ร้อยละ 52.10 ประกอบอาชีพทำสวน ร้อยละ 38.66 ประกอบอาชีพรับจ้าง และร้อยละ 5.04 ประกอบอาชีพค้าขาย

- หนี้สินของผู้กู้จากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านพบว่าผู้กู้ร้อยละ 70 เป็นหนี้สินกับสถาบันการเงินของรัฐและร้อยละ 30 เป็นหนี้นายทุนซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยสูง

2.2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B พบว่า

- จำนวนเงินที่ได้จากการกู้กองทุนจากการสัมภาษณ์พบว่ากลุ่มผู้กู้ที่ได้รับเงินมาแล้วนำไปประกอบกิจการต่างๆ ตามโครงการของผู้กู้ เช่น นำไปเพาะเห็ดฟาง ทำหญ้าแฝคขาย หรือการค้าขายก็นำเงินไปเป็นทุนในการซื้อของมาขาย เป็นต้น

จุดด้อย - ของผู้กู้ที่ได้เงินมาแล้วแต่ไม่มีเงินทุนสะสมของตนเองหรือมีแต่น้อยมากทำให้ต้องรอเงินกู้เพียงอย่างเดียวเพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพ และเงินที่ให้กู้ตามระเบียบรายละเอียดไม่เกิน 20,000 บาท ถ้าเกินก็ต้องพิจารณากันยุ่งยากทำให้กลุ่มผู้กู้มีเงินจากการกู้ไม่พอในการลงทุนประกอบอาชีพ

- สถานที่และวัตถุดิบในการประกอบกิจการของผู้ผู้พบว่ากลุ่มผู้ผู้ด้านการเกษตรทำสวนมีสถานที่ในการประกอบอาชีพทุกรายแต่วัตถุดิบในการดำเนินงานต้องซื้อทุกชนิดทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น ส่วนผู้ผู้ด้านการค้าขายร้อยละ 5.04 ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้ กลุ่มผู้ค้าขายของชำและผู้ค้าขายพืชผัก

- กำลังทำงานพบว่ากลุ่มผู้ผู้ด้านการปลูกพืชผักสวนครัว การเลี้ยงสัตว์ กลุ่มค้าขาย นั้นสามารถที่จะดูแลเองได้ และ เป็นการใช้เพียงผู้ประกอบการคนเดียวในการค้าขายไม่มีการจ้างงานในกิจการกลุ่มนี้

- เทคนิคการทำงานพบว่ากลุ่มผู้ผู้เงินจากกองทุนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการดำเนินกิจการที่ตนเองเสนอในโครงการขอผู้ทุกราย แต่ยังคงขาดเทคนิคและวิธีการในการทำงาน จึงยังต้องการคำแนะนำ คำเสนอแนะจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกมาก

2.3 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยงานระบบ B พบว่า

- การทำกิจการอย่างถูกวิธีของผู้ผู้แต่ละรายพบว่าผู้ผู้ที่มีวิธีในการประกอบกิจการ โดยการอาศัยแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ทำให้เกิดต้องอาศัยน้ำตามฤดูกาลซึ่งได้มีการใช้เทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ด้วย เช่น ใช้เครื่องเกี่ยวข้าวแทนแรงงานคน เป็นต้น

จุดด้อย - การทำกิจการข้างต้นนี้ต้องรอฤดูกาลก่อนไม่เช่นนั้นจะทำไม่ได้และ การใช้เครื่องจักรถ้าใช้ไม่ถูกวิธีจะส่งผลเสียแก่ผลผลิตได้ เช่น อาจจะเก็บเกี่ยวข้าวได้ไม่ดีเท่าแรงงานคน

- การหาตลาดที่ดีของผู้ผู้เนื่องจากผู้ผู้แต่ละรายมีการประกอบอาชีพที่ไม่แตกต่างกันนัก ส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพการเกษตรทำสวน ในเรื่องการตลาดก็จะเป็นลักษณะของตลาดเดิมๆ ซึ่งมีการซื้อขายกันอยู่ก่อนแล้ว ผู้ผู้ไม่มีการดำเนินการหาตลาดใหม่ๆ เข้ามาเสริม

จุดด้อย - การหาวัตถุดิบที่ดีเพื่อมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของผู้ผู้ก่อนข้างจะหายากเนื่องจากราคาในการซื้อหาแพง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นตามค่าของวัตถุดิบที่นำมาใช้ด้วย

- การหาวัตถุดิบที่ดี เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการอาชีพทุกรายต้องการมากที่สุดเพราะ เป็นสิ่งที่จะช่วยให้สินค้าได้ราคาตามความต้องการของตนเอง

จุดด้อย - การหาวัตถุดิบที่ดี แต่ราคาในการซื้อต้องแพงตามค่าของวัตถุดิบด้วย

- การทำบัญชีโดยทั่วไปผู้ผู้เงินจะไม่ค่อยทำบัญชีรายรับรายจ่ายถึงแม้จะทำทำในรูปแบบง่าย ๆ ไม่ยุ่งยากทำตามความรู้ความเข้าใจของตนเอง

จุดค้อย - บางครั้งการทำบัญชีแบบชาวบ้านนั้นจะลงข้อมูลที่ไม่ค่อยละเอียด เท่าที่ควรนักเพราะว่ารายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ นั้นจะไม่ค่อยลงกันทำให้ข้อมูลอาจผิดพลาดได้ง่าย

- การวิเคราะห์ประเมิน จะเห็นได้ว่าการประเมินกระบวนการของระบบ B นั้น มีวิธีดำเนินการของตนเองโดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่แล้วในการประกอบอาชีพแต่อาจอาศัยเทคโนโลยีบางอย่างในการทำกิจกรรมซึ่งได้ช่วยส่งเสริมให้มีผลผลิตและความรวดเร็วในการผลิตสินค้ามากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลดีต่อครอบครัวและเศรษฐกิจของชุมชนในอนาคต

2.4 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B

- ผลโดยตรง - ของผลผลิต จะเป็นในเรื่องของรายได้ของผู้ประกอบกิจการซึ่งรายได้ส่วนใหญ่จะได้ในจำนวนที่เป็นเงินก้อนในช่วงระยะเวลาที่เก็บเกี่ยวผลผลิต อาจจะใช้ระยะเวลา 6-7 เดือน หรือว่าเป็นปี ซึ่งรายได้แต่ละครั้งจะขึ้นอยู่กับ การประกอบอาชีพ มีพื้นที่หรือมีจำนวนผลผลิตมากน้อยเพียงใด

จุดค้อย - จะเห็นได้ว่าระยะในการได้ผลกำไรเป็นในรูปของค่าตอบแทนนั้น จะใช้ระยะเวลาพอสมควร และจะได้เพียง 1 ครั้งต่อปี ถ้าในระยะที่รอไม่หาอาชีพเสริมก็จะมีรายได้จากอาชีพหลักเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

- ผู้ที่ได้ผลผลิตเป็นสิ่งของ ส่วนใหญ่ผู้กู้เงินของบ้านขยายเที่ยงเหนือ จะได้ผลตอบแทนเป็นในรูปแบบของค่าจ้าง ค่าตอบแทนมากกว่าสิ่งของ

- ผลกระทบโดยตรงผู้กู้ได้ขยายกิจการ ในจำนวนผู้กู้ทั้ง 58 รายนั้น ส่วนมากผู้กู้จะนำเงินไปเพิ่มทุนในการผลิตมากกว่าการขยายกิจการเพราะเนื่องจากวงเงินที่ให้ผู้น้อย

- ผลกระทบทางอ้อม พบว่ากลุ่มผู้กู้ไม่มีการเรียนรู้เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ยังไม่มีการนำภูมิปัญญาในท้องถิ่น ของตนเองมาปรับปรุงเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพขาดความเข้าใจในเรื่องของเศรษฐกิจแบบพอเพียงต้องการผลกำไรมากโดยไม่คำนึงถึงต้นทุนที่สูงตามไปด้วย เป็นผลทำให้กิจการของตนเองไม่สามารถคงอยู่ได้ในภาวะที่เศรษฐกิจ ตกต่ำและจากการสัมภาษณ์ประชาชนใน หมู่บ้านพบว่าไม่มีการกลับคืนถิ่นของประชากร กลุ่มคนที่ทำงานอยู่ ต่างถิ่นเมื่อกลับมากู้เงินแล้วก็กลับไปดำเนินการที่เดิม

ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้

จากการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้อาชีพทางการเลี้ยงสัตว์จำนวน 30 รายสรุปได้ดังนี้

1. ขาดการนำเข้าปัจจัยที่ติดตามตัวชีวิต
2. ขาดกระบวนการที่ดีในการประกอบอาชีพตามตัวชีวิต

3. ขาดผลผลิตที่ดีทั้งด้านคุณภาพและปริมาณตามตัวชี้วัด

3.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนแห่งชาติทั้ง 5 ข้อ พบว่า

3.1.1 การเกิดกองทุนพบว่าราษฎรในหมู่บ้านรวมทั้งผู้นำของหมู่บ้านให้ความสนใจนโยบายของรัฐบาลและมีความต้องการอยากให้มีการจัดตั้งกองทุนขึ้นเพราะในหมู่บ้านก็ได้มีกลุ่มองค์กร อยู่ก่อนแล้วจึง ประสานความร่วมมือกันในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านจนประสบความสำเร็จในปัจจุบัน

3.1.2 ระบบการบริหารกองทุนพบว่า กองทุนหมู่บ้านขยายเที่ยงเหนือ ได้มีการวางระบบโครงสร้างของกองทุนในการจัดการบริหาร มีการคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการครบทั้ง 15 คน มีการแบ่งหน้าที่ ของคณะกรรมการและมีการประชุมคณะกรรมการเป็นประจำ การเปิดรับสมาชิก การจัดทำบัญชีและการให้เงินกู้ตามระเบียบข้อบังคับของกองทุน มีการจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุนอย่างยุติธรรม

3.1.3 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองพบว่า ประชาชนในหมู่บ้านมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองโดยใช้เศรษฐกิจแบบพอเพียง และได้ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่ม รายได้ในประกอบอาชีพ ให้กับครอบครัวและชุมชน

3.1.4 การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจพบว่าคณะกรรมการมีการชี้แนะให้ประชาชนเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนว่าเป็นของสมาชิกทุกคน ให้ช่วยกันรักษาสามารถจัดการบริหารกันเองได้ ส่วนกลุ่มผู้ที่ยังขาดแนวความคิดในการประกอบอาชีพ ยังหวังผลกำไรที่เป็นจำนวนมากโดยมิได้คำนึงถึงการผลิตเพื่อการบริโภคและขาดตลาดรองรับผลผลิตที่แน่นอนทำให้การประกอบอาชีพไม่สามารถคงอยู่ได้ในภาวะที่เศรษฐกิจตกต่ำ และยังมีบางส่วนยังคงเป็นทาสเงินกู้ยืมอยู่เนื่องจากมีระบบการกู้ที่ ง่ายกว่า

3.1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง พบว่าภายในหมู่บ้านยังมีสภาพแวดล้อมที่ดีเหมาะแก่การทำการเลี้ยงสัตว์จำนวนของประชากรเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของหมู่บ้านมีกลุ่มต่าง ๆ ตั้งขึ้นก่อนแล้ว ภายในหมู่บ้านไม่มีโรงเรียนบ้านขยายเที่ยงเหนือซึ่งทำให้เด็กในหมู่บ้านไปหาความรู้เรียนหนังสือในโรงเรียนใกล้ ๆ บ้าน และมีวัดบ้านขยายเที่ยงเหนือซึ่งเป็นศูนย์รวมของชาวบ้านในการประกอบพิธีทางศาสนา กลุ่มผู้กู้เงินกองทุน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตรคือการเลี้ยงสัตว์ จำนวน 30 ราย เลี้ยงวัว, ไก่, หมู ปลูกพืชผักสวนครัวเพาะเห็ดฟาง 13 ราย การดำเนินกิจกรรมเป็นไปด้วยดี

4. ปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์

4.1 ปัจจัยด้านบวก

1. การมีกลุ่มองค์กรต่าง ๆ อยู่ก่อนแล้ว

2. มีเงินทุนสะสมของหมู่บ้าน
3. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนของสมาชิกในหมู่บ้าน

4.2 ปัจจัยด้านลบ

1. การทำงานของคณะกรรมการบางส่วนขาดความรับผิดชอบต่อน้ำที่
2. สมาชิกบางส่วนไม่พอใจการตัดสินใจ

การเกิดองค์กรเครือข่ายของการเรียนรู้พบว่าในหมู่บ้านมีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรและมีหน่วยงานต่าง ๆ ให้การส่งเสริมและเพิ่มความรู้ พอสมควร

สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ 4 ประการ ดังนี้

วัตถุประสงค์ประการที่ 1 เพื่อทราบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บรรลุเป้าหมาย 5 ข้อ เพียงใดอันได้แก่

1.1 การเกิดกองทุน

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. การมีกองทุนหมู่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - มีกองทุนอยู่ก่อนแล้วก็กองทุน - มีกองทุนขึ้นมาใหม่จากเงินกองทุน 1 ล้านบาท - รวมเงิน 1 ล้านบาทสมทบเข้ากับกองทุนหนึ่งกองทุนใด
2. การมีความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - มีความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน - มีบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกองทุนมาให้ความรู้ - อื่น ๆ ใน บร. 3
3. ทักษะคิดที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - มีความต้องการอยากให้เกิดกองทุนหมู่บ้าน - มีกองทุนหมู่บ้านสามารถพัฒนาอาชีพและรายได้ - อื่น ๆ ใน บร. 3
4. การมีวัตถุประสงค์ของกองทุน	<ul style="list-style-type: none"> - มีการพัฒนาอาชีพ - มีการสร้างงาน และมีการสร้างรายได้ - มีสวัสดิภาพของสมาชิกกองทุน
5. แนวโน้มความเข้มแข็งและอยู่รอดของกองทุน	<ul style="list-style-type: none"> - มีผู้สนับสนุนให้เกิดกองทุน - มีสมาชิกในชุมชนให้ความร่วมมือสมัครเป็นสมาชิก
6. ยอดเงินในปัจจุบันของกองทุนหมู่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนสมาชิกกองทุน - จำนวนเงินออมและเงินทุน

- ยอดคงเหลือของกองทุน 1 ล้านบาท

1.2 การมีระบบบริหารกองทุน

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. คณะกรรมการบริหารกองทุน	<ul style="list-style-type: none"> - มีคณะกรรมการบริหารกองทุน - จำนวนคณะกรรมการบริหารกองทุน - มีการคัดเลือกคณะกรรมการตามระเบียบกองทุน
2. ระเบียบการบริหารกองทุน	<ul style="list-style-type: none"> - มีระเบียบการบริหารกองทุน - มีการร่วมกันสร้างตามระเบียบ
3. การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร	<ul style="list-style-type: none"> - มีการประชุมของคณะกรรมการบริหาร - มีการรับสมัครสมาชิก - มีการจัดทำบัญชีเป็นปัจจุบัน - มีการรับเงินฝาก - มีการระดมทุนเงินฝาก
4. การตัดสินเงินกู้	<ul style="list-style-type: none"> - มีระเบียบการกู้และขอกู้ - มีระเบียบการคิดดอกเบี้ย - จำนวนผู้กู้ที่ได้รับพิจารณาเงินกู้ - จำนวนผู้ที่ไม่ได้รับการพิจารณาเงินกู้ - จำนวนผู้ที่มีความพอใจกับการเงินกู้ - จำนวนผู้ที่ไม่มีความพอใจกับการพิจารณาเงินกู้
5. มีการจัดสรรผลประโยชน์	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนยอดกองทุนสะสมจาก 1 ล้านบาท - จำนวนดอกเบี้ยที่ได้รับ - มีการจัดสรรผลประโยชน์อย่างยุติธรรม

1.3 การมีการเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. มีความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	<ul style="list-style-type: none"> - ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง - มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีการปฏิบัติในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	<ul style="list-style-type: none"> - มีการนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการบริหารกองทุน - มีการนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการ

- ประกอบอาชีพของผู้กู้
3. มีความเข้าใจในเรื่องการ
พึ่งตนเอง - ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องการพึ่งตนเอง
 4. มีการปฏิบัติในเรื่องการ
พึ่งตนเอง - มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง
 5. มีความเข้าใจในเรื่อง
ภูมิปัญญาท้องถิ่น - มีการนำหลักการพึ่งตนเองมาใช้ในการบริหารกอง
อาชีพ
 6. มีการปฏิบัติในเรื่อง
ภูมิปัญญาท้องถิ่น - ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - มีการนำหลักการภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการ
บริหารกองทุน
 - มีการนำหลักการภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการดำเนิน
กิจการของผู้กู้

1.4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ภูมิคุ้มกันทางด้าน และสังคมในที่นี้ หมายถึงถึงศักยภาพและแนวโน้มที่จะไม่ตกเป็น
เหยื่อหรือเป็นทาสทางเศรษฐกิจและสังคมแก่นายทุน หรือผู้ปองร้ายหรือภัยจากธรรมชาติที่อาจจะ
มีมาในอนาคต

ตัวแปร

ลักษณะค่าของตัวแปร

1. การกระตุ้นให้มีภูมิคุ้มกัน
ระดับกองทุนโดยรวม - มีการชี้แนะเรื่องกองทุนให้ประชาชนเข้าใจหลักการ
สำคัญที่ว่ากองทุนหมู่บ้านเป็นของสมาชิกทุกคน
มิใช่เงินที่รัฐบาลให้ยืม
- มีความเข้าใจของสมาชิกกองทุนเกี่ยวกับ การดำเนิน
งานกองทุนว่าจะต้องช่วยกันรักษาเงินกองทุนด้วย
ตนเองให้ได้ มิใช่รอรัฐบาลจัดการ
- สมาชิกเห็น โอกาสในการใช้กองทุนที่ถูกต้อง
2. ภูมิคุ้มกันระดับกิจการ
ของผู้กู้แต่ละคน - ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบ
อาชีพโดยไม่กู้หนี้ยืมสินจากแหล่งที่ดอกเบี้ยแพง
- ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบ
อาชีพ โดยใช้หลักการพึ่งตนเองทางเทคโนโลยี

1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. ศักยภาพเดิมของบริบทมี อย่างน้อยเท่าใด	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพของป่า - สภาพของดิน - สภาพของหนองน้ำ - จำนวนของประชากร - อาชีพครั้งแรกของประชากร - ถนน - ไฟฟ้า - ประปา - อื่น ๆ ใน บร. 1
2. การดำเนินงานเท่าที่ผ่านมามีศักยภาพในด้านต่าง ๆ	
2.1 ทูนครูด้านการเงิน	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนเงินกองทุนในหมู่บ้าน - จำนวนกลุ่มต่าง ๆ และจำนวนเงิน
2.2 ทูนครูด้านทรัพยากร ทางกายภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนและลักษณะประชากร - การประกอบอาชีพ - สภาพของที่ดิน - อื่น ๆ ในรายงาน บร.
2.3 ทูนครูทางวัฒนธรรม ประเพณี	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนวัด/ มัสยิด/ โบสถ์ - การใช้ภาษาพื้นบ้าน - มีโบราณสถาน - โบราณวัตถุ - อื่น ๆ ในรายงาน บร. 1 - อื่น ๆ ในรายงาน บร. 1
2.4 ทูนครูทางปัญญา	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนโรงเรียนในหมู่บ้าน - จำนวนผู้ที่จบการศึกษาในระดับต่าง ๆ - จำนวนนักเรียนในระดับต่าง ๆ - จำนวนภูมิปัญญาชาวบ้าน

3. มีความเข้มแข็งในการทำกิจการของผู้กู้

3.1 การเกษตร

3.2 ค้าขาย

3.3 การบริการในชุมชน

3.4 อุตสาหกรรมในครัวเรือน

3.5 การลดรายจ่ายในการพัฒนาอาชีพ

- ในแบบ บร. 4 ข้อ 5
- จำนวนผู้กู้ที่ดำเนินกิจการอย่าง
ยั่งยืน

วัตถุประสงค์ประการที่ 2 การทราบว่ามีปัจจัยด้านบวกและด้านลบอะไรบ้างที่สนับสนุนหรือขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุน 1.1 - 1.5 ข้างต้น

2.1 ปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลดีในการดำเนินการกองทุน

ตัวแปร

ลักษณะค่าของตัวแปร

1. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุน - มีใครบ้างมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนมีจำนวนมากน้อยเพียงใด
2. มีกองทุนเดิมในหมู่บ้าน - จำนวนกองทุนเดิมในหมู่บ้าน
3. มีกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในหมู่บ้าน - จำนวนเงินสะสมในหมู่บ้าน
4. อื่น ๆ - จำนวนกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน

2.2 ปัจจัยด้านลบที่ก่อให้เกิดปัญหา

ตัวแปร

ลักษณะค่าของตัวแปร

1. มีการไม่สนับสนุนในการจัดตั้งกองทุน - จำนวนผู้ไม่เห็นด้วยในการจัดตั้งกองทุน
2. มีความไม่พึงพอใจในการจัดตั้งกองทุน - จำนวนผู้ที่ไม่พึงพอใจในการตัดสินใจเงินกู้
3. ไม่มีเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยกลับเข้ากองทุน - จำนวนผู้ที่ไม่ยอมส่งเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยกลับเข้ากองทุน

วัตถุประสงค์ประการที่ 3 การเกิดองค์กรเครือข่ายของการเรียนรู้

ตัวแปร

ลักษณะค่าของตัวแปร

1. มีเครือข่ายขององค์กรย่อยภายในชุมชน - มีองค์กรผู้ประกอบการอาชีพเดียวกัน
- มีองค์กรผู้ประกอบการอาชีพเสริมกัน
2. มีองค์กรแหล่งความรู้ที่เสริมการประกอบอาชีพและการ - มีหน่วยองค์กรมาให้ความรู้เรื่องการ
ประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต

- ดำเนินชีวิตในชุมชน
3. มีองค์กรภายนอกชุมชนที่เชื่อมโยง
- มีการจัดตั้งองค์กรแหล่งความรู้ในชุมชน
 - มีการจัดตั้งโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ กับองค์กรภายในชุมชน
 - มีการจำหน่ายหนึ่งผลิตภัณฑ์ หนึ่งตำบลที่เชื่อมกับตำบลอื่นๆ

วัตถุประสงค์ประการที่ 4 การค้นคว้าหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านระดับสมบูรณ์ โดยการสุ่ม 50 ครัวเรือน ใน 82 ครัวเรือน

ตารางที่ 4.4 จำนวนร้อยละของความเข้มแข็งจำแนกตามลักษณะของตัวแปร

ลักษณะความเข้มแข็งของชุมชน	ลักษณะค่าตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. มีความสามัคคี	มาก	12	24
	ปานกลาง	31	62
	น้อย	7	14
2. มีความซื่อสัตย์	มาก	10	20
	ปานกลาง	29	58
	น้อย	11	22
3. ยกย่องคนทำดี	มาก	33	66
	ปานกลาง	12	24
	น้อย	5	10
4. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	มาก	18	36
	ปานกลาง	27	54
	น้อย	5	10
5. ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนเป็นประจำโดยการประชุมหรือเสวนา	มาก	15	30
	ปานกลาง	25	50
	น้อย	10	20

จากตารางที่ 4.4 ความเข้มแข็ง ของชุมชนจะเห็นว่า

ความสามัคคีในชุมชนมีความสามัคคีอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งคิดเป็นร้อยละได้ 62 ของการสุ่มตัวอย่าง

ความซื่อสัตย์ สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งคิดเป็นร้อยละได้ 58 ของการสุ่มตัวอย่าง

ยกย่องคนทำดีจะเห็นได้ว่าชุมชนมีการยกย่องคนทำดีอยู่ในระดับมาก ซึ่งคิดเป็นร้อยละได้ 66 ของการสุ่มตัวอย่าง

การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งคิดเป็นร้อยละได้ 54 ของการสุ่มตัวอย่าง

ชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็น ชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นกันอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งคิดเป็นร้อยละได้ 50 ของการสุ่มตัวอย่าง

ซึ่งเมื่อดูจากตารางจะเห็นได้ว่าสมาชิกในชุมชนบ้านเขาบายเที่ยงเหนือมีความเข้มแข็งอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมากที่สุดที่สมาชิกในชุมชนสามารถรวมตัวกันเพื่อประกอบกิจการร่วมกันได้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การติดตามประเมินผล โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาบ้านเขายายเที่ยงเหนือ มีวัตถุประสงค์ของการประเมิน วิธีการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบรรลุเป้าหมาย 5 ข้อ ของกระบวนการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านเขายายเที่ยงเหนือ

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และการเกิดความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในหมู่บ้าน ตำบล

4. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทฤษฎีของประชาชนในบ้านเขายายเที่ยงเหนือ และระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัดซึ่งกำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ผู้ทำสารนิพนธ์ ดำเนินการประเมิน โดยได้ประยุกต์รูปแบบการประเมินแบบชีพี (CIPP) ของ Stufflebeam มาใช้ในการประเมินครั้งนี้ โดยกำหนดตัวชี้วัดขององค์ประกอบการประเมินด้านสภาพแวดล้อม (Context-C) ด้านปัจจัย (Input-I) ด้านกระบวนการ (Process-P) และด้านผลผลิต (Product-P) ทั้งระดับหมู่บ้านและระดับรายบุคคล กลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลในหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือ ประกอบด้วย คณะกรรมการหมู่บ้าน สมาชิกกองทุนหมู่บ้านทั้งที่ได้รับอนุมัติ ให้กู้และสมาชิกทั่วไป ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส ผู้นำกลุ่มในอาชีพ ตลอดจนข้าราชการ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ผู้ทำสารนิพนธ์ได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดต่าง ๆ โดยใช้แบบรายงาน (บร.1-บร.12) การสัมภาษณ์เพิ่มเติม การศึกษาเอกสาร และการจัดประชุมเวทีชาวบ้านแล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติและไม่ใช้สถิติ

การติดตามประเมินผล โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาบ้านเขายายเที่ยงเหนือ ได้ผลสรุป การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

สรุปและอภิปรายผล

สภาพทั่วไปของบ้านเขายายเที่ยงเหนือ มีประชากรทั้งหมด 349 คน มีจำนวนครัวเรือน 82 ครัวเรือน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่ทำสวนเป็นอาชีพหลัก โดยเฉพาะการเพาะเห็ด ฟางและทำสวนผลไม้มากที่สุด รองลงมาเป็นเลี้ยงสัตว์ เช่น วัว ไก่ หมู สภาพภูมิศาสตร์ทั่วไป เหมาะแก่การทำเกษตร ด้านสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานโดยรวมของหมู่บ้านมีความครบถ้วนสมบูรณ์ ด้านวัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญของหมู่บ้านได้แก่ การรดน้ำดำหัวของผู้สูงอายุ เนื่องในวันสงกรานต์ และการทำบุญในวันสำคัญทางพุทธศาสนา การมีความเชื่อต่าง ๆ เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับศาลปู่ตา การเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และการให้ความยกย่องผู้นำชุมชน ผู้อาวุโส ผู้นำความคิดด้านภูมิปัญญาของถิ่นต่าง ๆ

1. การบรรลุเป้าหมาย 5 ข้อ ของกระบวนการดำเนินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านเขายายเที่ยงเหนือ

1.1 การมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก

สรุป

กองทุนหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือ มีสมาชิกกองทุน ฌวันแรกตั้งถึง 31 กรกฎาคม 2545 จำนวน 82 รายหลังจากได้รับอนุมัติเงินกองทุน 1 ล้านบาท กองทุนได้มีการอนุมัติเงินกู้ให้แก่สมาชิกเพื่อไปพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ จำนวน ครั้ง ดังนี้

อนุมัติเงินกู้จำนวน 58 ราย รวมวงเงินอนุมัติ 680,450 บาท

ผลประโยชน์ที่ได้จากกองทุนจะนำไปจัดสรรเพื่อสมทบกองทุนสร้างสาธารณะประโยชน์ ปันผลให้แก่สมาชิกเป็นค่าวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สวัสดิการ และค่าดำเนินงานของคณะกรรมการ

อภิปรายผล

จากข้อมูลข้างต้น สังเกตได้ว่าภายในระยะเวลาไม่ถึง 1 ปี กองทุนได้มีการอนุมัติเงินกู้ ถึง 3 ครั้ง และในการอนุมัติเงินกู้กองทุนสามารถกระจายเงินกู้ให้แก่สมาชิก เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ทำให้การดำเนินการกองทุนบรรลุวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับนโยบายการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในการเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน

1.2 ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

สรุป

กองทุนหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือ ได้มีการบริหารจัดการกองทุนของตนเองในด้านต่าง ๆ ดังนี้เริ่มต้นจากการจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียนจากการร่วมกันจัดทำระหว่างประชาชน ในหมู่

บ้านและผู้นำชุมชน การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนจากการจัดเวทีประชาคม เพื่อหาฉันทามติ ร่วมกัน และประกาศรายชื่อผู้ได้รับคัดเลือกจำนวน 15 คน เมื่อสรรหาคณะกรรมการได้แล้วก็ได้มีการรับสมัครสมาชิก โดยคำนึงถึงความต้องการและการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านเป็นหลัก หลังจากนั้นก็ได้มีการจัดทำระเบียบร่วมกัน จากการดัดแปลงจากระเบียบกองทุนหมู่บ้านอื่น ส่วนเรื่องการบริการจัดการ เกี่ยวกับกิจกรรมการกู้ยืมเงินกองทุนคณะกรรมการจะมีเกณฑ์ในการพิจารณาเงินกู้จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ มีความขยันหมั่นเพียรในการประกอบอาชีพ วงเงินที่ขอกู้เหมาะสมกับโครงการและมีความเป็นไปได้จริงในทางปฏิบัติ การชำระคืนเงินกู้ให้สมาชิก ไปชำระคืนเงินกู้เองที่ธนาคาร และสุดท้ายคือการจัดทำระบบบัญชีกองทุน

อภิปรายผล

จากการจัดระบบการบริหารจัดการกองทุนด้านต่าง ๆ ทำให้ประชาชนในหมู่บ้านมีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการตั้งระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เช่นระเบียบกฎเกณฑ์การกู้ การส่งคืนเงินกู้ และจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดกฎเกณฑ์ และทิศทางการบริการจัดการกองทุนร่วมกัน เริ่มจากร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับประโยชน์ ซึ่งการดำเนินกิจกรรม กองทุนส่วนใหญ่ใช้หลักการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในการให้ความเห็นชอบหรือคัดค้านใจเรื่องต่าง ๆ ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของคณะกรรมการ และสมาชิกก่อให้เกิดทักษะความรู้ และประสบการณ์ทำให้ประชาชนมีขีดความสามารถในการจัดการบริหารกองทุนของตนเองทำให้การดำเนินงานกองทุนบรรลุวัตถุประสงค์ และหลักการดำเนินงานก็มีความสอดคล้องกับปรัชญา หรือหลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติในการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

1.3 การมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่ม แก้ปัญหาของตนเอง การสร้างศักยภาพของตนเอง และการสร้างเศรษฐกิจพอเพียง

สรุป

จากการดำเนินกองทุนที่ผ่านมาทำให้คณะกรรมการและสมาชิกได้รับรู้ประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ จากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและจากการเข้าร่วมเครือข่าย องค์กรในการเรียนรู้ในชุมชน เช่น เครือข่ายการเรียนรู้ของคณะกรรมการ เครือข่ายการเรียนรู้ของสมาชิก เครือข่ายการเรียนรู้ของกลุ่มอาชีพ และเครือข่ายจากจัดทำบัญชี

อภิปรายผล

จากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันที่เกิดขึ้นเปรียบเสมือนเวทีการเรียนรู้ ที่มีประโยชน์อย่างมากในการพัฒนาศักยภาพของบุคคลเกิดการเรียนรู้วิธีแก้ปัญหานำไปสู่การพึ่งพาตนเอง และสร้าง

เศรษฐกิจ แบบพอเพียงซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนากองทุนชุมชน โดยขบวนการมีส่วนร่วมสู่ความยั่งยืนดังนี้

ในช่วงวิกฤติสังคมไทยปัจจุบันประชาชนและผู้นำสังคมที่มีภูมิปัญญาในทุกสาขาอาชีพ นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นักวิชาการ นักพัฒนาหลายท่าน นักธุรกิจ ข้าราชการ ตลอดจนผู้นำชุมชน และชาวบ้านในชนบท ต่างเสนอแนวคิดและแนวทางในการพัฒนาชุมชนที่อยู่รอดได้ด้วยเศรษฐกิจการผลิตแบบพึ่งพาตนเอง การรวมกลุ่มและสร้างศักยภาพของชุมชน การสร้างกองทุนในรูปแบบต่าง ๆ การเชื่อมโยงในรูปแบบของเครือข่าย องค์กรชาวบ้านเพื่อร่วมมือกันพัฒนาชุมชน หรือสังคมพร้อมทั้งประสานความร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่หลากหลายในลักษณะของ “พหุภาคี” (ศาสตราจารย์ ดร.เจตियว นูริภักดี และคณะ , 2545 , 87)

1.4 เศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นและภูมิคุ้มกัน

สรุป

หลังจากหมู่บ้านได้รับทราบข้อมูลข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านทำให้ประชาชนเกิดการตื่นตัวมีการใช้จ่ายเงินเพิ่มขึ้น และเมื่อได้รับอนุมัติเงินกองทุน 1 ล้านบาท คณะกรรมการได้มีการอนุมัติเงินกู้ให้กับสมาชิกเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ดังนี้ จำนวนผู้กู้ 58 ราย รวมวงเงินอนุมัติ 680,450 บาท

นอกจากกองทุนหมู่บ้านจะทำให้เศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นจากการกระจายเงินกู้และการใช้จ่ายเงินของสมาชิกผู้กู้ แล้วยังทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของประชาชน จากการจัดเวทีประชาคมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และจากการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ของประชาชน ในการสร้างจิตสำนึกร่วมกันของชุมชน การสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการและบริหารจัดการกองทุนของตนเอง

อภิปรายผล

จากผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านขยายเพียงเหนือในการจัดสรรเงินกู้ให้สมาชิกทำให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจสังเกตได้จากการอนุมัติเงินกู้ในแต่ละครั้งมีการกระจายเงินกู้สู่หมู่บ้านไม่ต่ำกว่า 1,000,000 บาท ทำให้สมาชิกมีเงินทุนในการประกอบอาชีพสามารถสร้างงาน สร้างรายได้ มีความเพียงพอทางด้านเศรษฐกิจ สามารถนำความรู้ทักษะและประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ประกอบกับภูมิปัญญาที่มีอยู่มาใช้ในการลดต้นทุนการผลิตที่ไม่จำเป็นและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้เกิดผลกำไรตอบแทนที่คุ้มค่า เกิดภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ สามารถป้องกันตนเองจากการรุกรานเอาเปรียบจากหน่วยเศรษฐกิจอื่นได้

1.5 ประชาชนมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

สรุป

จากการศึกษาทัศนคติของประชาชนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อกองทุน และจากการมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการกองทุนทำให้เกิดการสร้างเครือข่าย องค์กรการเรียนรู้ของ คณะกรรมการและสมาชิก ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ในการพึ่งพาตนเอง ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมดังนี้

พึ่งตนเองทางด้านเศรษฐกิจ คือ สามารถนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และวิธีแก้ปัญหาไปใช้ในการประกอบกิจกรรม ทำให้มีรายได้ สามารถเลี้ยงตนเอง และครอบครัวได้

พึ่งตนเองทางด้านสังคม คือ สามารถนำความรู้และประสบการณ์จากการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชนและการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มาใช้จนการอยู่ร่วมกันในสังคม

นอกจากปัจจัยข้างต้นที่กล่าวมา การใช้จ่ายเงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของสมาชิกก็มีผลต่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และสังคมดังนี้

ผลโดยตรง ได้รับผลกำไรตอบแทนจากการลงทุนประกอบอาชีพ ทำให้มีรายได้

ผลโดยอ้อม เกิดการยอมรับจากชุมชน ในการใช้เงินลงทุนประกอบอาชีพจนสามารถส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยได้ตามกำหนด

อภิปรายผล

จากข้อมูลเบื้องต้นแสดงให้เห็นถึงการมีศักยภาพ มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคมเพิ่มขึ้น สืบเนื่องจากสภาพการณ์ของชุมชนและท้องถิ่นไทยในปัจจุบัน ส่วนมากไม่เอื้อให้ประชาชนมีส่วนร่วมให้มีโอกาสเท่าเทียมกัน ในการดำเนินการวางแผนพัฒนาต่าง ๆ เพราะถูกกำหนดจากภาครัฐ ทำให้ประชาชนไม่รู้จักพึ่งพาตนเอง และไม่รู้จักวิธีการแก้ปัญหาแต่หลังจากมีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านประชาชนเกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันมีการแลกเปลี่ยนความรู้และข้อคิดเห็นระหว่างกัน ทำให้สามารถพัฒนาศักยภาพของชุมชนและส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคม

2. ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

สรุปปัจจัยด้านบวก

บ้านขยายเที่ยงเหนือ มีจำนวนประชากรและจำนวนครัวเรือนเหมาะสมไม่มากหรือน้อยจนเกินไป และประชาชนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อกองทุน การมีความรู้ความชำนาญในการประกอบอาชีพ และกิจกรรมตามโครงการ ซึ่งส่วนใหญ่กู้เงินไปเพื่อทำการเกษตร เช่น เพาะเห็ดฟางเลี้ยงสัตว์ และทำไร่ทำสวน ซึ่งเป็นอาชีพหลักของประชาชนมีการใช้แรงงานครอบครัวทำให้ไม่

สิ้นเปลืองค่าแรงงาน และวัสดุอุปกรณ์ นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือ และการประชาสัมพันธ์ที่ดีจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

สรุปปัจจัยด้านลบ

จำนวนเงินกู้ที่ได้รับไม่เพียงพอในการทำกิจกรรม การนำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ขาดตลาดรองรับผลผลิต และ ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำระบบบัญชีกองทุน

อภิปรายผล

จากผลสรุปข้างต้นแสดงให้เห็นว่ามีปัจจัยบวกที่ส่งเสริมการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานมากกว่าปัจจัยลบทำให้การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

3. การสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ และทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายในและระหว่างหมู่บ้าน ตำบล

สรุป

เครือข่ายองค์กรการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน ได้แก่ เครือข่ายการเรียนรู้ของคณะกรรมการ เครือข่ายการเรียนรู้ของสมาชิก เครือข่ายการเรียนรู้ของตัวแทนกลุ่มอาชีพ เครือข่ายการเรียนรู้การจัดทำบัญชี เครือข่ายการเรียนรู้เหล่านี้เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน จากการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการต่าง ๆ เช่น การจัดเวทีประชาคมเพื่อทำความเข้าใจและเรียนรู้ร่วมกัน การจัดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกลุ่ม องค์กรต่าง ๆ ทั้งภายใน และระหว่างชุมชน การฝึกอบรมพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน และจากการลงมือปฏิบัติจริง

การเกิดเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้เครือข่ายข้างต้น นอกจากมีการเชื่อมโยงกันภายในหมู่บ้านแล้ว ยังมีการเชื่อมโยงระหว่างหมู่บ้าน และตำบล จากการประสานความร่วมมือระหว่างประชาชน หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และบัณฑิตกองทุน

อภิปรายผล

จากเครือข่ายองค์กรการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน จะเห็นได้ว่ามีจำนวนเครือข่ายที่เกิดขึ้นน้อย อาจเนื่องมาจากระยะเวลาก่อนที่จะมีการจัดตั้งกองทุน หมู่บ้านไม่มีการรวมกลุ่มหรือองค์กรการเรียนรู้อื่น ๆ ทำให้ประชาชนขาดโอกาสในการเรียนรู้ร่วมกันจากการจัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือจากการฝึกอบรม ทำให้หมู่บ้านไม่มีการสร้างเครือข่ายองค์กรความรู้ขึ้น ส่วนองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นเครือข่ายที่เกิดขึ้นหลังจากที่มีการจัดตั้งกองทุนแล้ว เช่น เครือข่ายคณะกรรมการ เครือข่ายสมาชิก เครือข่ายกลุ่มอาชีพ และ เครือข่ายการจัดทำบัญชี

4.ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนที่กำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

สรุปตัวชี้วัดความเข้มแข็งชุมชนที่กำหนด โดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

- 1.สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี
- 2.สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์
- 3.ชุมชนยกย่องคนทำความดี
- 4.สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 5.ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นขอสมาชิกชุมชนเป็นประจำ โดยการประชุม

หรือเสวนา

สรุปตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชน

สิ่งที่เป็นตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชาวบ้านคือ มีการพัฒนาสาธารณูปโภค มีการตื่นตัวรับรู้สิ่งใหม่ๆ มีความซื่อสัตย์มีการรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีความสามัคคีช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีรายได้ช่วยเหลือครอบครัวได้ มีการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพและชุมชนปลอดภัยเสถียร

อภิปรายผล

จากตัวชี้วัดความเข้มแข็งตามทัศนะของประชาชนสังเกตได้ว่ามีตัวชี้วัดที่เหมือนและแตกต่างจากตัวชี้วัดความเข้มแข็งที่กำหนด โดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติดังนี้

สิ่งที่เหมือนคือ มีความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การรับฟังความคิดเห็นของคนในชุมชน

สิ่งที่แตกต่างคือ มีการพัฒนาสาธารณูปโภค มีการตื่นตัว รู้สิ่งใหม่ ๆ มีการรวมกลุ่มพัฒนาอาชีพ ชุมชนปลอดภัยเสถียร

จากผลสรุปที่ได้จากตัวชี้วัดความเข้มแข็ง สามารถสรุปได้ว่าบ้านขับสมบูรณ์เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง สอดคล้องกับลักษณะของชุมชนเข้มแข็งดังนี้ (สัญญา สัญญาวิวัฒน์ 2541 : 14-17) ได้กล่าวถึงลักษณะของชุมชนเข้มแข็ง 4 ประการดังนี้

1.เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ทุกคนในชุมชนร่วมเรียนรู้ ชุมชนนั้นจะรู้ทันข่าว ทั้งเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมทั้งการเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ

2.เป็นชุมชนที่รู้จักจัดการตัวเอง (Community Management) ด้วยกิจกรรม 4 ประการคือ การวางแผนการจัดกระบวนการขององค์กรของตนเอง การลงมือปฏิบัติตามแผนการประเมินผล

3.เป็นชุมชนที่มีจิตวิญญาณ (Spirituality) อาจแสดงถึงความภักดีต่อชุมชน ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ห่วงแทน มีสิ่งยึดเหนี่ยวร่วมกัน

4.เป็นชุมชนที่มีสันติภาพ (Teaceful)คนมีคุณภาพและคุณธรรมสงบสุขจิตใจเยือกเย็น

วิธีการดำเนินงาน

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านเขายายเที่ยงเหนือ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
2. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกอย่างที่มีความสำคัญต่อการประเมินโครงการ ทั้งข้อมูลปฐมภูมิโดยการสำรวจ สัมภาษณ์และสัมภาษณ์ จากบร. ต่าง ๆ และข้อมูลทุติยภูมิจากอนามัย, อำเภอ, อบต. เป็นต้น
3. ใช้ชีพีชีพอโมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน และกำหนดตัวบ่งชี้ ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล
4. ประมวลผลสังเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ชีพีชีพอโมเดล
5. สรุปผลการประเมินและจัดทำรูปเล่มสารนิพนธ์

ผลการดำเนินงาน

- 1) ภายในหมู่บ้านมีแหล่งเงินทุนหมุนเวียนสำหรับสมาชิกที่ขาด โอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน ได้เงินทุนในการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้
- 2) สมาชิกกองทุนส่วนใหญ่นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ แต่บางรายก็นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์
- 3) สมาชิกในหมู่บ้านเกิดการเรียนรู้ เช่น เรียนรู้ในเรื่องระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เป็นต้น
- 4) สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันมากขึ้น
- 5) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีศักยภาพในการบริหารจัดการกองทุน
- 6) เกิดองค์กรเครือข่ายในระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล
- 7) สมาชิกในหมู่บ้านยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขระเบียบ ข้อบังคับกองทุน

1.1 ระเบียบข้อบังคับกองทุนบางข้อยังไม่มีความชัดเจนและละเอียดรอบครอบ ควรมีการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาในบางส่วนที่ยังไม่ชัดเจน เช่น การอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉินควรมีข้อกำหนด หรือหลักเกณฑ์ในการอนุมัติที่ชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

2.1 การบริหารจัดการกองทุน ควรมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการให้ชัดเจน เพื่อเป็นการกระจายอำนาจไม่ใช่เป็นหน้าที่ของผู้หนึ่งผู้ใด รับผิดชอบในการบริหารจัดการทั้งหมด

2.2 เรื่องการจัดทำระเบียบกองทุนคณะกรรมการควรจัดทำระบบบัญชีด้วยตนเอง ไม่ควรให้บุคคลอื่นทำ เพราะจะทำให้คณะกรรมการไม่สามารถจัดทำบัญชีเองได้ คณะกรรมการควรมีการฝึกหัดจัดทำบัญชีเอง โดยมีผู้รู้ให้คำแนะนำ

3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเงินไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

3.1 ในการพัฒนาอาชีพของ สมาชิกควรมีหน่วยงานเข้าไปให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำ เรื่องการจัดการผลผลิต และการตลาด เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่ประสบปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ และไม่มีตลาดรองรับผลผลิต

3.2 ควรมีการแนะนำวิธีทำธุรกิจชุมชนให้แก่สมาชิก เพื่อเป็นการพัฒนาอาชีพใหม่ สร้างงานสร้างรายได้เสริมให้แก่ชุมชน

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีบัณฑิตกองทุนเข้าไปในหมู่บ้าน (ชุมชนเมือง)

4.1 การมีบัณฑิตกองทุนเข้าไปติดตาม และประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านทำให้เกิดการกระตุ้นการเรียนรู้การดำเนินงานของคณะกรรมการและสมาชิกในการสร้างเครือข่าย การเรียนรู้จากการจัดเวทีประชาคมเพื่อเก็บรวบรวมเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

5. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าหรือการวิจัยต่อไป

5.1 สิ่งที่ต้องทำต่อเนื่องในการศึกษาวิจัยต่อไปคือ การเจาะลึกเรื่องระบบบัญชีกองทุน เพราะปัญหาการจัดทำบัญชีกองทุนเป็นปัญหาสำคัญที่กองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่ประสบอยู่เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดประสบการณ์ในการทำบัญชีจึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษาต่อไป

5.2 การจัดสรรผลประโยชน์ที่ได้จากกองทุนเป็นประเด็นที่ควรศึกษาค้นคว้า และวิจัยต่อไปในอนาคต เนื่องจากกองทุนหมู่บ้านแต่ละบ้านได้มีการแบ่งสัดส่วนการใช้จ่ายผลกำไรที่ได้จากกองทุนไว้แตกต่างกัน ส่วนกองทุนจะสามารถบริหารจัดการผลประโยชน์ที่ได้ให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดได้หรือไม่จำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยต่อไป

ควรมีกองทุนหมู่บ้านต่อไป เนื่องจากกองทุนหมู่บ้านเข้ามาช่วยกระจายเมล็ดเงินในระบบเศรษฐกิจส่งผลให้เศรษฐกิจดีขึ้น เงินหมุนเวียนในชุมชนมากขึ้นเมื่อรากฐานของเศรษฐกิจในระดับชุมชนดีขึ้น ประชาชนรู้จักการพึ่งพาตนเองมากขึ้น บัณฑิตก็มีงานทำและได้ประสบการณ์จากการลงพื้นที่เป็นอย่างมาก สรุปแล้วควรมีกองทุนหมู่บ้านอีกต่อไปเพื่อจะได้ทำให้เศรษฐกิจในประเทศดีขึ้นแบบยั่งยืน

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานการศึกษา. (2545), **ชุดวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา. ชุด การเรียนด้วยตัวเอง.** กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานการศึกษา. (2545), **ชุดวิชาการจัดการและการวางแผนธุรกิจ. ชุดการเรียนด้วยตัวเอง.** กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานการศึกษา. (2545), **ชุดวิชาการจัดการธุรกิจชุมชน. ชุดการเรียนด้วยตัวเอง.** กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

การท่องเที่ยว : "ตั้งได้ป่ท่องเที่ยว". **ฐานเศรษฐกิจ.** 19-22 สิงหาคม 2544, หน้า 15.

ข่าวเศรษฐกิจการเกษตร : **ปัญหาหนี้สินของเกษตรกรไทย,** 2544 : 5-9.

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2544.** กรุงเทพฯ : บริษัท สหพัฒนการพิมพ์ จำกัด.

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. **ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่3) พ.ศ.2544.** กรุงเทพฯ : บริษัท สหพัฒนการพิมพ์ จำกัด.

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. **ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่4) พ.ศ.2545.** กรุงเทพฯ : บริษัท สหพัฒนการพิมพ์ จำกัด.

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน. 2544. **ระเบียบข้อบังคับกรรมการกองทุนหมู่บ้าน.** นครราชสีมา

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน. 2544. **แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน / ชุมชนเมือง.** นครราชสีมา.

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน. 2544. **แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน / ชุมชนเมือง.** นครราชสีมา.